

Udskriftsdato: 7. januar 2026

2013/1 LSF 123 (Gældende)

**Forslag til Lov om ændring af lov om ophavsret
(Visse tilladte anvendelser af forældreløse værker og ændring af
aftalelicensbestemmelsen vedrørende kabelviderespredning)**

Ministerium: Kulturministeriet

Journalnummer: Kulturmin. j.nr. 1981092

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ophavsret¹⁾

(Visse tilladte anvendelser af forældreløse værker og ændring af aftalelicensbestemmelsen vedrørende kabelviderespredning)

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 202 af 27. februar 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 380 af 17. april 2013, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991, EF-Tidende 1991, nr. L 122, side 42, og indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 92/100/EØF af 19. november 1992, EF-Tidende 1992, nr. L 346, side 61, Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993, EF-Tidende 1993, nr. L 248, side 15, Rådets direktiv 93/98/EØF af 29. oktober 1993, EF-Tidende 1993, nr. L 290, side 9, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996, EF-Tidende 1996, nr. L 77, side 20, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 167, side 10, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/84/EF af 27. september 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 272, side 32, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004, EU-Tidende 2004, nr. L 157, side 45, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 376, side 36, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989, EU-Tidende 2007, nr. L 332, side 27, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF, EU-Tidende 2011, nr. L 265, side 1, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012, EU-Tidende 2012, nr. L 299, side 5.«

2. I § 11, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kapitel«: »og kapitel 6 b«.

3. I § 35 indsættes som stk. 4 -7:

»Stk. 4. Værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, må på anden måde end hvad der er bestemt i stk. 1, gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Eksemplarfremsstilling og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, skal ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen.

Stk. 5. Værker, der af et radio- eller fjernsynsforetagende stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, må stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse, og betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Eksemplarfremsstilling, der er nødvendig for tilrådighedsstillelsen, kan foretages.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 4 og 5 gælder ikke, hvis ophavsmanden over for nogen af de aftalesluttende parter har nedlagt forbud mod værkets udnyttelse. Bestemmelserne gælder ikke for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender.

Stk. 7. Opstår der spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 4 eller 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.«

4. I § 47, stk. 2, 1. pkt., ændres »§§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d« til: »§§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d.«

5. I § 66, stk. 2, ændres »31, 34, 39-47« til: »31 og 34, § 35, stk. 4 og 5, §§ 39-47«.

6. I § 67, stk. 2, ændres »32, 34, 39-47« til: »32 og 34, § 35, stk. 4 og 5, §§ 39-47«.

7. Efter kapitel 6 a indsættes:

»Kapitel 6 b

Forældrelose værker

Definition af et forældreløst værk mv.

§ 75 f. Ved et forældreløst værk forstås et værk eller en lydoptagelse, hvor ingen af rettighedshaverne til værket eller lydoptagelsen er identificeret eller, selv om en eller flere af rettighedshaverne er identificeret, ingen af rettighedshaverne er lokaliseret, på trods af, at der er foretaget og registreret en omhyggelig søgning efter rettighedshaverne, jf. § 75 j.

§ 75 g. Hvis et værk eller en lydoptagelse har mere end én rettighedshaver, og ikke alle er blevet identificeret eller, selv om de er identificeret, ikke er lokaliseret, kan værket eller lydoptagelsen anvendes i overensstemmelse med dette kapitel, forudsat at de identificerede og lokaliserede rettighedshavere giver tilladelse til brugen i forhold til de rettigheder, som de er indehaver af.

Begunstigede organisationer

§ 75 h. For at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver kan følgende organisationer, der er etableret i Danmark, anvende forældrelose værker:

- 1) Offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer.
- 2) Arkiver og film- og lydarvsinstitutioner.
- 3) Public service-radio- og -fjernsynsforetagender.

Omfattet materiale

§ 75 i. Dette kapitel finder anvendelse på

- 1) værker i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade og andet materiale i skriftlig form, som findes i de samlinger hos organisationerne, der er nævnt i § 75 h, nr. 1 og 2, og som først er udgivet i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- 2) filmværker og lydoptagelser som findes i de samlinger hos organisationerne, der er nævnt i § 75 h, nr. 1 og 2, og som først er udgivet eller, såfremt udgivelse ikke har fundet sted, udsendt i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og
- 3) filmværker og lydoptagelser som findes i arkiverne hos public service-radio- og -fjernsynsforetagender, og som er produceret af dem før den 1. januar 2003, og som først er udgivet eller, såfremt udgivelse ikke har fundet sted, udsendt i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 2. Dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på de i stk. 1 nævnte værker og lydoptagelser, der aldrig er blevet udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige af de i § 75 h nævnte

organisationer med rettighedshavernes samtykke. 1. pkt. finder kun anvendelse, såfremt det med rimelighed kan antages, at rettighedshaverne ikke ville modsætte sig de i § 75 l nævnte udnyttelsesmuligheder.

Stk. 3. Dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, der er indlejret, inkorporeret eller udgør en uadskillelig bestanddel af de værker og lydoptagelser, som er nævnt i stk. 1.

Omhyggelig søgning

§ 75 j. Med henblik på at fastslå, om et værk eller en lydoptagelse er et forældreløst værk, skal de i § 75 h nævnte organisationer inden anvendelsen foretage en omhyggelig søgning for hvert enkelt værk eller lydoptagelse. De i § 75 h nævnte organisationer kan lade andre organisationer foretage denne omhyggelige søgning.

Stk. 2. Den omhyggelige søgning skal foretages i det land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvor værket eller lydoptagelsen første gang er udgivet, eller, såfremt udgivelse ikke har fundet sted, hvor udsendelse første gang har fundet sted. Såfremt producenten af et filmværk har sit hovedsæde eller er bosat i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, skal den omhyggelige søgning dog foretages i det land, hvor producenten har sit hovedsæde eller er bosat.

Stk. 3. For værker og lydoptagelser omfattet af § 75 i, stk. 2, skal den omhyggelige søgning foretages i Danmark.

Stk. 4. For værker og frembringelser, omfattet af § 75 i, stk. 3, skal den omhyggelige søgning foretages i det land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvor den omhyggelige søgning efter det værk, der indeholder det indlejrede eller inkorporerede værk, foretages.

Stk. 5. Er der tegn på, at relevante oplysninger om en rettighedshaver findes i andre lande, skal der ligeledes foretages søgning i informationskilder, der er til rådighed i disse andre lande.

Stk. 6. De i § 75 h nævnte organisationer skal føre fortegnelser over de omhyggelige søgninger, som de udfører.

Stk. 7. De i § 75 h nævnte organisationer skal i forbindelse med den omhyggelige søgning fremsende følgende oplysninger til Kulturministeriet:

- 1) Resultaterne af den omhyggelige søgning.
- 2) Anvendelsen af de forældreløse værker.
- 3) Enhver ændring af status som forældreløst værk.
- 4) Relevante kontaktoplysninger.

Stk. 8. Kulturministeren fastsætter regler om indholdet af den omhyggelige søgning, herunder om hvilke kilder der skal konsulteres i forbindelse med den omhyggelige søgning, samt de oplysninger, som de i § 75 h nævnte organisationer skal fremsende til Kulturministeriet.

Udstrækning af status som forældreløst værk

§ 75 k. Et værk eller en lydoptagelse, der i medfør af lovgivningen i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde anses for et forældreløst værk, anses ligeledes for et forældreløst værk i Danmark.

Tilladte anvendelser af forældreløse værker

§ 75 l. Med henblik på at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver, må de i § 75 h nævnte organisationer

- 1) stille det forældreløse værk til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til det på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, og
- 2) fremstille eksemplarer af det forældreløse værk med henblik på digitalisering, tilrådighedsstillelse for almenheden, jf. nr. 1, indeksering, katalogisering, bevaring eller restaurering.

Stk. 2. Organisationerne kan oppebære indtægter i forbindelse med anvendelsen af forældreløse værker, som udelukkende har til formål at dække deres omkostninger ved digitalisering og tilrådighedsstillelse for almenheden af forældreløse værker.

Stk. 3. Ved anvendelse af et forældreløst værk skal navnet på en identificeret rettighedshaver angives.

Ophør af status som forældreløst værk

§ 75 n. Såfremt en rettighedshaver retter henvendelse til den organisation, som anvender det forældreløse værk, ophører det pågældende værk eller den pågældende lydoptagelse med at være forældreløst.

Stk. 2. Såfremt status som forældreløst værk bringes til ophør, har rettighedshaveren krav på at modtage en rimelig kompensation fra den organisation, som i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel har anvendt det forældreløse værk.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 29. oktober 2014.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på værker eller andre frembringelser, som er skabt før lovens ikrafttræden, men som ikke nyder ophavsretlig beskyttelse på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Loven berører ikke handlinger foretaget og rettigheder erhvervet inden den 29. oktober 2014.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne eller Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

- ¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012 om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker, EU-Tidende 2012, nr. L 299, side 5.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Direktivet om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker og dets gennemførelse i dansk ret*
 - 2.1. *Formål og anvendelsesområde*
 - 2.2. *Hovedpunkter i direktivet*
 - 2.3. *Valg af gennemførelseslovgivning*
3. *Ændring af ophavsretslovens § 35*
4. *Hovedpunkter i lovforslaget*
 - 4.1. *Ændring af ophavsretslovens § 35*
 - 4.1.1. *Gældende ret*
 - 4.1.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.1.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.2. *Definition af et forældreløst værk*
 - 4.2.1. *Gældende ret*
 - 4.2.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.2.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.3. *Begunstigede organisationer*
 - 4.3.1. *Gældende ret*
 - 4.3.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.3.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.4. *Omfattet materiale*
 - 4.4.1. *Gældende ret*
 - 4.4.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.4.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.5. *Omhyggelig søgning*
 - 4.5.1. *Gældende ret*
 - 4.5.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.5.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.6. *Udstrækning af status som forældreløst værk*
 - 4.6.1. *Gældende ret*
 - 4.6.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.6.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.7. *Tilladte anvendelser af forældreløse værker*
 - 4.7.1. *Gældende ret*
 - 4.7.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.7.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
 - 4.8. *Ophør af status som forældreløst værk*
 - 4.8.1. *Gældende ret*
 - 4.8.2. *Baggrund for forslaget*
 - 4.8.3. *Kulturministeriets overvejelser og forslag*
5. *De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

6. *De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.*
7. *De administrative konsekvenser for borgerne*
8. *De miljømæssige konsekvenser*
9. *Forholdet til EU-retten*
10. *Hørte myndigheder og organisationer mv.*
11. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at implementere Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012 om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker. Direktivet skal være implementeret i dansk ret senest den 29. oktober 2014. Derudover har lovforslaget til formål at ændre § 35 i den gældende ophavsretslov, således at den tager højde for den teknologiske udvikling i forhold til, hvordan radio- og fjernsynsudsendelser bruges i dag og de nye måder, hvorpå indhold stilles til rådighed.

2. Direktivet om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker og dets gennemførelse i dansk ret

2.1. Formål og anvendelsesområde

Offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver, film- og lydarvsinstitutioner og public service-radio- og -fjernsynsforetagender er i færd med at gennemføre en omfattende digitalisering af deres samlinger med det formål at skabe europæiske digitale biblioteker. De bidrager til bevaring og formidling af den europæiske kulturarv og spiller en vigtig rolle i etableringen af europæiske digitale biblioteker som Europeana.

At fremme fri udveksling af viden og innovation på det indre marked er et vigtigt mål for Europa 2020-strategien som beskrevet i Kommissionens meddelelse om Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst; et af flagskibsinitiativerne i denne strategi er udviklingen af en digital dagsorden for Europa.

Det fremgår af Kommissionens meddelelse om den digitale dagsorden for Europa, at et af nøgletiltagene går ud på at skabe et retsgrundlag, der kan lette digitalisering og formidling af værker og andre beskyttede frembringelser, der er beskyttet af ophavsret eller beslægtede rettigheder, og hvis rettighedshavere ikke kan identificeres, eller hvis rettighedshavere, selv om de er identificeret, ikke er lokaliseret, de såkaldte forældreløse værker.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012 om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker, EU Tidende 2012, nr. L 299, side 5, finder kun anvendelse på offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver, film- og lydarvsinstitutioner og public service-radio- og -fjernsynsforetagender. Direktivet er endvidere begrænset til at finde anvendelse på værker i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade og andet materiale i skriftlig form, filmværker og lydoptagelser. Værker og andre beskyttede frembringelser, der er indlejret i et værk eller en lydoptagelse, er endvidere omfattet af direktivet.

Med direktivet indføres en procedure for, hvordan de af direktivet omfattede organisationer ved at udføre en omhyggelig søgning kan få erklæret et værk eller en lydoptagelse, som findes i deres arkiver/samlinger, et forældreløst værk. Direktivet bestemmer endvidere, hvordan et forældreløst værk kan anvendes og under hvilke vilkår.

2.2. Hovedpunkter i direktivet

Artikel 1 fastslår, hvilke organisationer der er omfattet af direktivet, samt hvilke materialer der kan få status som forældreløse værker.

Direktivet vedrører visse anvendelser af forældreløse værker foretaget af offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver, film- eller lydarvsinstitutioner og public service-radio- og -fjernsynsforetagender for at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver. Det materiale, der kan få status som forældreløse værker, er værker i skriftlig form, filmværker og lydoptagelser samt værker og andre beskyttede frembringelser, der er indlejret heri.

Definitionen af et forældreløst værk fremgår af *artikel 2*. Der skal være tale om et værk eller en lydoptagelse, hvor det ikke er muligt at identificere og lokalisere rettighedshaverne. Såfremt et værk eller en lydoptagelse har mere end én rettighedshaver, og det er muligt at identificere og lokalisere visse af dem men ikke alle, så er det ikke tale om et forældreløst værk. Det vil dog stadig være muligt at benytte værket eller lydoptagelsen i overensstemmelse med direktivet, såfremt der indhentes tilladelse fra de rettighedshavere, der er identificeret og lokaliseret.

Grundstenen i direktivet er kravet om en omhyggelig søgning. Det fremgår af *artikel 3*, at der for hvert enkelt værk og anden beskyttet frembringelse skal foretages en omhyggelig søgning i god tro efter rettighedshaverne. Artikel 3 fastlægger desuden, hvor den omhyggelige søgning skal foretages. Her er udgangspunktet, at søgningen skal finde sted i det land inden for EØS, hvor udgivelse først har fundet sted eller, i mangel af udgivelse, hvor udsendelse først har fundet sted.

Det fremgår videre af artikel 3, at en organisation, der har udført en omhyggelig søgning, skal føre en intern fortegnelse over søgning, således at det på et senere tidspunkt kan dokumenteres, at der rent faktisk er udført en søgning, der er omhyggelig. Endvidere skal organisationen sende en række oplysninger til Kulturministeriet, herunder oplysninger om den omhyggelige søgning og resultaterne heraf, som så er ansvarlig for at videresende disse oplysninger til en fælleseuropæisk central database, der oprettes, drives og finansieres af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (OHIM).

Artikel 4 i direktivet bestemmer, at et værk eller en lydoptagelse, der anses for et forældreløst værk i en medlemsstat, skal anses for et forældreløst værk i alle medlemsstater.

En rettighedshaver til et værk eller en lydoptagelse, der anses for et forældreløst værk, har mulighed for at bringe status som forældreløst værk til ophør. Dette fremgår af *artikel 5*.

Artikel 6 vedrører de tilladte anvendelser af forældreløse værker. Det fremgår af bestemmelsen, at der skal indføres en undtagelse til den ophavsretlige eneret, således at de af direktivet omfattede organisationer har mulighed for at fremstille eksemplarer af de forældreløse værker og gøre dem tilgængelige on demand på internettet. Det fremgår videre af bestemmelsen, at de af direktivet omfattede organisationer kun må anvende forældreløse værker for at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver, navnlig at bevare og restaurere værker og lydoptagelser i deres samlinger og give adgang hertil med kulturelle og uddannelsesmæssige formål for øje. Sluttelig fremgår det af artikel 6, at rettighedshavere, der bringer et værks eller andre beskyttede frembringelses status, som forældreløst værk til ophør, har ret til at modtage en rimelig kompensation.

2.3. Valg af gennemførelseslovgivning

Direktivet om forældreløse værker foreslås gennemført i dansk ret i ophavsretsloven med tilhørende bekendtgørelse. Mere konkret foreslås det at indføre et nyt kapitel 6 b i ophavsretsloven.

Den bekendtgørelse, der påtænkes udstedt, vil have til formål at regulere de kilder, som en organisation skal konsultere i forbindelse med en omhyggelig søgning samt de oplysninger, som en organisation skal fremsende til Kulturministeriet med henblik på ministeriets videresendelse til den fælleseuropæiske database, der oprettes af OHIM.

Lovforslaget har til formål at indføre en undtagelse til den ophavsretlige eneret, således at det uden en rettighedshavers tilladelse vil være muligt at benytte f.eks. en bog eller en lydoptagelse, som findes

i arkivet hos en af de begunstigede organisationer – f.eks. et bibliotek – hvis det efter en omhyggelig søgning ikke har været muligt at identificere og lokalisere rettighedshaveren.

3. Ændring af ophavsretslovens § 35

Forslaget til ændring af § 35 har til formål at sikre, at aftalelicensen i § 35 om samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser i kabelanlæg og andre anlæg, hvor radio- og tv-udsendelser distribueres trådløst, tilpasses den teknologiske udvikling og de nye muligheder for tredjemands on demand-udnyttelse. Kulturministeriet vurderer, at der er et stigende behov for at etablere en smidig måde for tredjemand til at klarere rettighederne til denne form for tjenester.

4. Hovedpunkter i lovforslaget

4.1. Ændring af ophavsretslovens § 35

4.1.1. Gældende ret

Ophavsretslovens § 35 blev sidst revideret i forbindelse med lov nr. 1207 af 27. december 1996 om ændring af ophavsretsloven mv., hvor den blev ændret fra en tvangslicens til en aftalelicens.

Det følger af § 35, *stk. 1*, at værker, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, samtidig og uændret må videreudsendes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender.

Kabelviderespredning af beskyttede værker i radio- og fjernsynsudsendelser er omfattet af ophavsmandens eneret efter § 2. Med kabelviderespredning tænkes ikke på den førstegangsudsendelse, der sker via kabel, satellit eller jordsendenettet, men derimod den viderespredning, der sker via fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg. Et kabelanlæg er f.eks. en ejerforening i en beboelsesejendom, der har rådighed over en fællesantenne, som har til formål at fordele fjernsynsudsendelserne til de enkelte lejligheder i ejendommen.

Det er en betingelse, at viderespredningen sker uændret og samtidig med, at førstegangsudsendelsen finder sted. § 35 finder ikke anvendelse, hvis der foretages en optagelse af udsendelsen, og det er denne optagelse, der fordeles i et kabelanlæg, ligesom bestemmelsen ikke finder anvendelse, hvis der foretages ændringer i de udsendte værker.

Bestemmelsen i § 35 er en aftalelicensbestemmelse. Begrundelsen herfor er, at radio- og tv-udsendelser indeholder et stort antal værker og andre beskyttede frembringelser, som det ikke er muligt at klarere på individuelt basis. Aftalelicenskonstruktionen muliggør, at alle involverede rettigheder klareres kollektivt via en rettighedshaverorganisation, der repræsenterer en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes. Aftalelicensordningen administreres i praksis af Copydan Verdens-TV, som forestår opkrævning af vederlag for viderespredningen.

Hvis et kabelanlæg ikke har mere end to tilslutninger, kan viderespredning af radio- og tv-udsendelser finde sted, uden at der skal betales vederlag til rettighedshaverne, såfremt radio- og fjernsynsudsendelsen modtages trådløst ved hjælp af egen antenne. Dette følger af § 35, *stk. 2*.

Af § 35, *stk. 3*, følger det, at ansvaret for at indgå aftale om viderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser over et kabelanlæg og dermed vederlagsforpligtelsen påhviler ejeren af anlægget. Konsekvensen af denne bestemmelse er, at et vederlagskrav ikke skal rettes mod de enkelte husstande, der er tilsluttet et kabelanlæg, men mod kabelanlægget som sådant.

4.1.2. Baggrund for forslaget

Som nævnt ovenfor blev § 35 senest revideret i forbindelse med lov nr. 1207 af 27. december 1996. Den teknologiske udvikling går hurtigt, og den nye teknologi rummer nye måder at stille indhold til rådighed

på. Dette er nye måder, som både radio- og fjernsynsforetagender og tv-distributører ønsker at anvende og ser som et væsentligt element i deres virksomhed. Som eksempel kan nævnes fremkomsten af forskellige former for on demand-tjenester til f.eks. fladskærme, mobiltelefoner og tablets, hvor almenheden får adgang til indhold på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Tv-brugen i dag er væsentligt ændret i forhold til dengang, § 35 blev gennemført. F.eks. stilles tv-udsendelser som supplement til genudsendelse i stigende omfang til rådighed on demand af tv-distributører. Bestemmelsen bør således moderniseres for at tage højde for den måde, tv konsumeres på i dag, hvor det ikke udelukkende sker ved sening af tv-udsendelserne samtidig med udsendelserne, men ofte sker tidsforskudt eller på andre platforme.

4.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 35, stk. 4, har til formål at sikre, at aftalelicensen i ophavsretslovens § 35 om samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser i kabelanlæg og anlæg, hvor radio- og tv-udsendelser distribueres trådløst mv., udvides til også at omfatte tredjemands on demand-brug og andre former for gengivelse af indholdet af radio- og tv-udsendelser.

Der er i stk. 4 tale om udnyttelsesformer, der er accessoriske i forhold til den oprindelige radio- eller tv-udsendelse, men som Kulturministeriet ikke desto mindre vurderer kan have stor økonomisk betydning. Som eksempler kan nævnes

- samtidig og uændret tilgængeliggørelse uanset teknik på f.eks. internettet af radio- og tv-udsendelser, der måtte anses at falde uden for ophavsretslovens § 35, stk. 1,
- on demand-brug af radio- eller tv-udsendelser hos tv- og andre indholdsdistributører (herunder catch-up),
- tv- og andre indholdsdistributørers tjenester/medvirken i forbindelse med optagelse af tv-indhold og
- offentlig fremførelse af radio- og tv-udsendelser i butikker, restaurationer og andre offentligt tilgængelige lokaler mv.

I forslaget til stk. 5 tilvejebringes en mulighed for, at tredjemand – f.eks. en tv-distributør – vil kunne stille indhold fra et radio- eller fjernsynsforetagende til rådighed on demand, når værket samtidig stilles til rådighed on demand af radio- eller fjernsynsforetagendet.

På disse områder er der lige så meget behov for kollektiv håndtering af ophavsrettighederne som ved traditionel viderespredning. Den kollektive håndtering sker allerede, men Kulturministeriet vurderer det hensigtsmæssigt, at de nye udnyttelsesformer får samme lovgivningsmæssige opbakning som traditionel viderespredning. Forslaget indebærer også, at der vil blive skabt en større retlig sikkerhed for tv-distributører mv., som i kraft af lovændringen vil kunne blive friholdt for krav fra udenforstående rettighedshavere grundet aftalelicensvirkningen.

Der er tale om områder, der allerede omfattes af den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2. Det foreslås, at den teknologiske udvikling på dette område bør udmøntes i, at disse former for anvendelse af radio- og tv-udsendelser ikke omfattes af den generelle aftalelicens, der har karakter af en opsamlingsbestemmelse. De specifikke aftalelicenser er udtryk for områder, hvor det findes af samfundsmæssig betydning, at der kan indgås kollektive aftaler med aftalelicensvirkning. Dette taler for en slags kodificering i form af, at aftalelicensen kommer til at fremgå af en specifik aftalelicensregel, hvilket skaber større åbenhed og gennemsigtighed for såvel brugere som rettighedshavere på et samfundsmæssigt vigtigt område som tv. Kulturministeriet vurderer, at dette vil bidrage til at højne danskernes forsyningssikkerhed på tv-området.

Hertil kommer, at digitale on demand-tjenester ofte udbydes af tv-distributører, og Kulturministeriet finder det u hensigtsmæssigt, at viderespredningen, der i den gældende ophavsretslov omfattes af § 35, og on demand-brugen, der i den gældende lov omfattes af § 50, stk. 2, skal reguleres af forskellige typer

af aftalelicensbestemmelser. Disse former for distribution, der ofte udbydes samlet, bør også reguleres samlet.

Konkret vurderer Kulturministeriet, at det er et problem, at de erhvervsmæssige brugere som f.eks. tv-distributører ikke ved aftalens indgåelse har vished om, at en aftale har aftalelicensvirkning. Kulturministeriet vurderer, at forslaget vil gøre det lettere og sikrere at etablere lovlige on demand-tjenester med radio- og tv-indhold.

Kulturministeriet mener, at ændringen vil gøre dette område mere teknologineutralt og gøre det lettere for tv-distributører at få klareret rettighederne til nyere distributionsformer. Derved indebærer ændringen også fordele for tv-seerne. Ændringen vil også give en bedre retssikkerhed for udenforstående rettighedshavere, der qua den specifikke aftalelicens har lettere ved at identificere den brug, der foretages af deres ophavsretsbeskyttede materiale gennem aftaler med aftalelicensorganisationer.

På disse nye områder foreslås det i § 35, stk. 7, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at afgøre, om et vederlag er urimeligt. Dette vil være til fordel for brugerne, som derved får mulighed for at få prøvet, om et konkret vederlag, som den kollektive forvaltningsorganisation kræver, er urimeligt. Den mulighed eksisterer ikke ved den generelle aftalelicens.

Bestemmelsen om ansvar mv. i den gældende § 35, stk. 3, vil blive bibeholdt uændret og vil således gælde fortsat for så vidt angår viderespredning omfattet af § 35, stk. 1. I forhold til gengivelse omfattet af den foreslåede stk. 4 og on demand-tilrådighedsstilling efter stk. 5 vil det bero på en konkret vurdering, hvem der har ansvaret for at indhente tilladelse til en given udnyttelse. Derfor foreslås det, at bestemmelsen i § 35, stk. 3, 1. pkt., ikke skal gælde i forhold til de mere generelle bestemmelser i stk. 4 og 5. Princippet i § 35, stk. 3, 2. pkt., om, at et vederlag, som den ansvarlige for udnyttelsen skal betale, vil kunne væltes over på brugerne, når vederlaget er fastsat, som et beløb pr. tilslutning, vil finde tilsvarende anvendelse i forhold til gengivelse i medfør af § 35, stk. 4 og on demand-tilrådighedsstilling i medfør af § 35, stk. 5.

4.2. Definition af et forældreløst værk

4.2.1. Gældende ret

Den gældende ophavsretslov indeholder ikke en definition af et forældreløst værk.

Problemstillingen omkring forældreløse værker har været behandlet i lov nr. 231 af 8. april 2008 om ændring af ophavsretsloven (Overdragelse af ophavsret, digitalisering af kulturarven mv.) i forbindelse med indførslen af § 50, stk. 2, som indebar en udvidelse af den gældende aftalelicensordning. Af forarbejderne til denne lov fremgår følgende om forældreløse værker:

»Et tilbagevendende problem er klarering af rettigheder til såkaldte »orphan works«. Der er typisk tale om ældre værker, hvor beskyttelsestiden ikke er udløbet, og hvor det efter en rimelig indsats ikke er muligt at identificere eller lokalisere rettighedshaverne via kendte registre, forlag og lignende. De vanskeligheder, der er forbundet med at finde indehaveren af ophavsretten, skyldes bl.a., at ikke alle værker indeholder oplysninger om ophavsmandens identitet, og at der ikke findes centrale registre over ophavsmænd. Problemet med »orphan works« har navnlig betydning for kulturarvsinstitutioner, som ønsker at digitalisere deres samlinger, fx. ældre tidsskrifter og bøger, med henblik på at give offentligheden adgang til kulturarven on demand.«

Kapitlet vil ikke ændre på anvendelsesområdet for den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2. Bestemmelsen vil stadig finde anvendelse på klarering af rettigheder til forældreløse værker. Den ordning, som lovforslaget indfører, vil være et alternativ, som de af lovforslaget omfattede organisationer kan vælge at benytte.

En væsentlig forskel på klarering via aftalelicensen og det system, som lovforslaget indfører, er, at

lovforslagets undtagelse til ophavsretten er grænseoverskridende i den forstand, at den tilladte anvendelse af forældreløse værker ikke begrænses til at gælde i Danmark.

4.2.2. Baggrund for forslaget

Formålet med definitionen er at gøre det klart, hvad der menes med et forældreløst værk. Begrebet »forældreløst værk« benyttes i direktivet, som en samlebetegnelse for værker og lydoptagelser, der kan få status, som forældreløst værk og benyttes i overensstemmelse med de regler, som lovforslaget indfører.

Det fremgår af *artikel 2* i direktivet om forældreløse værker, at et værk eller lydoptagelse anses for et forældreløst værk, hvis ingen af rettighedshaverne til værket eller lydoptagelsen er identificeret, eller, selv om en eller flere af dem er identificeret, ingen af dem er lokaliseret på trods af, at der er foretaget og registreret en omhyggelig søgning efter rettighedshaverne i overensstemmelse med direktivets artikel 3.

Artikel 2, stk. 2, omhandler de værker eller lydoptagelser, som har mere end én rettighedshaver, og hvor det er muligt at identificere og lokalisere visse men ikke alle rettighedshaverne. I dette tilfælde er der ikke tale om et forældreløst værk, men det vil stadig være muligt at benytte værket eller lydoptagelsen, hvis de identificerede og lokaliserede rettighedshavere i forhold til de rettigheder, de er indehaver af, har givet tilladelse til brugen.

4.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Med direktivet om forældreløse værker indføres der i ophavsretsloven en definition af et forældreløst værk.

Ud fra en samlet afvejning af direktivets tekst, udformningen af den nuværende ophavsretslov, behovet for en let læselig lovtekst samt Kulturministeriets ønske om en direktivkonform implementering, er det Kulturministeriets vurdering, at det foreslåede kapitel 6 b i sine bestemmelser bør omtale værker og lydoptagelser og for så vidt angår indlejrede værker tillige andre frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71.

Når lovforslaget omtaler værker og lydoptagelser, er det Kulturministeriets opfattelse, at samtlige rettighedshavere, herunder rettighedshavere, der har fået rettigheder overdraget til sig til et værk eller en lydoptagelse, omfattes af bestemmelserne i det foreslåede kapitel 6 b, herunder rettigheder, der indehaves af ophavsmænd, udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelser. Ved en lydoptagelse forstås en lydoptagelse i den gældende § 66's forstand, dvs., at det er uden betydning, hvad indholdet af lydoptagelsen er. Det kan f.eks. være et beskyttet musikværk, et interview eller dyreløyd. Det er endvidere uden betydning, hvilket medie lydoptagelsen fikseres på. Ud over de rettigheder, som en fremstiller har til en lydoptagelse i medfør af den gældende § 66, kan både udøvende kunstneres og ophavsmænds rettigheder være en del af lydoptagelsen. Dette er f.eks. tilfældet, hvis lydoptagelsen vedrører en udøvende kunstners fremførelse af et beskyttet musikværk. Disse rettigheder omfattes af det foreslåede kapitel i medfør af den foreslåede § 75 i, stk. 3, jf. nedenfor.

Forslaget til § 75 f, definerer, hvad der forstås ved et forældreløst værk. Forslaget til § 75 g omhandler de værker og lydoptagelser, der har mere end én rettighedshaver, og hvor det er lykkedes at identificere og lokalisere en eller flere af rettighedshaverne, men hvor nogle af rettighedshaverne stadig er uidentificeret eller ikke lokaliseret.

4.3. Begunstigede organisationer

4.3.1. Gældende ret

En række bestemmelser i den gældende ophavsretslov indeholder særlige regler for bestemte organisationer, herunder biblioteker, arkiver, museer og radio- og fjernsynsforetagender. Der er dog ikke én bestemmelse, der omfatter alle de organisationer, som lovforslaget omfatter, og bestemmelserne vedrører ikke specifikt problemstillingen omkring forældreløse værker.

De begunstigede organisationer i medfør af lovforslaget er offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver, film- og lydarvsinstitutioner og public service radio- og fjernsynsforetagender.

Det følger af ophavsretslovens § 16, stk. 1, at offentlige arkiver, offentlige biblioteker og andre biblioteker, der helt eller delvis finansieres af det offentlige, samt statslige museer og museer, der er godkendt efter museumsloven, må fremstille eksemplarer af værker til brug i deres virksomhed (f.eks. gennemsyn på stedet og udlån af fotokopier) i overensstemmelse med stk. 2-6, såfremt det ikke sker i erhvervsøjemed.

Ophavsretslovens § 16 hjemler f.eks. eksemplarfremsstilling i sikkerheds- og beskyttelsesøjemed. F.eks. følger det af ophavsretslovens § 16, stk. 3, at de begunstigede institutioner har mulighed for at komplettere defekte værker, medmindre de kan erhverves i almindelig handel eller hos udgiveren. Bestemmelsen giver eksempelvis adgang til at kopiere delvist ødelagte bøger, når genanskaffelse ikke er mulig gennem boghandel eller udgiveren, ligesom den gør det muligt at kopiere værker, der kun foreligger i manuskript.

Ophavsretslovens § 16 a vedrører de samme institutioner, som § 16, men hjemler ikke eksemplarfremsstilling. I medfør af ophavsretsloven § 16 a vil offentliggjorte værker frit kunne gøres tilgængelige for enkeltpersoner på de i § 16, stk. 1, nævnte institutioner til personligt gennemsyn eller studium på stedet ved hjælp af teknisk udstyr.

Ophavsretslovens § 16 b er en aftalelicens, der giver mulighed for, at offentlige biblioteker og andre biblioteker, der helt eller delvis finansieres af det offentlige, på bestilling kan foretage digital levering af artikler og kortere afsnit af bøger og andre litterære værker samt illustrationer og noder, der er gengivet i tilslutning til teksten.

For så vidt angår public service-radio- og -fjernsynsforetagender indeholder ophavsretslovens §§ 30 og 30 a to aftalelicensbestemmelser til fordel for DR, TV 2/Danmark A/S og de regionale TV 2-virksomheder.

§ 30 er en aftalelicensbestemmelse, der muliggør erhvervelse af rettigheder til udsendelse af udgivne værker i radio og fjernsyn via det særlige aftalelicenssystem. § 30 a vedrører DR's, TV 2/Danmark A/S' og de regionale TV 2-virksomheders muligheder for via aftalelicenssystemet at klarere rettigheder til genudsendelse og on demand-tilrådgivningsstillelse via internettet af deres arkivproduktioner.

4.3.2. Baggrund for forslaget

Det følger af artikel 1, stk. 1, i direktivet om forældreløse værker, at det finder anvendelse på visse anvendelser af forældreløse værker foretaget af offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver, film- eller lydarvsinstitutioner og public service-radio- og -fjernsynsforetagender, der er etableret i medlemsstaterne, for at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver.

Som begrundelse for netop at medtage disse organisationer i kredsen af begunstigede i direktivet fremgår det af betragtning 1, at de nævnte organisationer er i færd med at gennemføre en omfattende digitalisering af deres samlinger med det formål at skabe europæiske digitale biblioteker. Organisationerne bidrager til bevaring og formidling af den europæiske kulturarv og spiller en vigtig rolle i etableringen af europæiske digitale biblioteker som Europeana. Teknologi til massedigitalisering af trykt materiale og til søgning og indeksering øger bibliotekssamlingernes forskningsværdi. Oprettelsen af store onlinebiblioteker letter brugen af elektroniske søge- og opdagelsesværktøjer, som åbner nye kilder til opdagelser for forskere og akademikere, der ellers måtte nøjes med mere traditionelle, analoge søgemetoder.

Kendetegnende for de af direktivet omfattede organisationer er, at de alle skal operere på et almennyttigt grundlag. F.eks. er ikke alle radio- og fjernsynsforetagender omfattet af direktivet, men kun public service-stationer.

4.3.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Kulturministeriet vurderer, at det er nødvendigt, at lovforslaget indeholder en bestemmelse, der klart angiver, hvilke organisationer, der kan anvende forældreløse værker.

På den baggrund foreslås det at indføre en ny § 75 h i ophavsretsloven, der gennemfører direktivets artikel 1, stk. 1. Af bestemmelsen fremgår det, hvilke organisationer, der er omfattet af lovforslaget, samt at disse organisationer kun kan anvende forældreløse værker for at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver.

4.4. Omfattet materiale

4.4.1. Gældende ret

Beskyttelsens genstand i ophavsretsloven fremgår af § 1, som fastslår, at den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, har ophavsret til værket. § 1 opregner derudover en ikke-udtømmende liste over beskyttede værkarter. F.eks. nævnes musikværker, sceneværker, filmværker og værker af billedkunst og brugskunst i bestemmelsen. Det er en forudsætning for at være omfattet af § 1, at der er tale om et værk.

Ud over den ophavsretlige beskyttelse af værker beskytter ophavsretslovens kapitel 5 en række andre præstationer og frembringelser, herunder udøvende kunstnere, fonogramproducenter og fotografer. Beskyttelsens subjekt er en række fysiske og juridiske personer og i visse tilfælde er der tale om en producentbeskyttelse.

Ophavsretslovens § 65 vedrører en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk. En udøvende kunstner er f.eks. en sanger, danser, musiker eller skuespiller. § 66 er en producentbeskyttelse, som vedrører fremstillere af lydoptagelser, f.eks. et pladeselskab, og bestemmer, at lydoptagelser ikke uden fremstillernes samtykke må eftergøres eller gøres tilgængelige for almenheden. § 67, som også er en producentbeskyttelse, vedrører fremstillere af billedoptagelser, hvilket skal forstås, som film- og videogramproducenter. Der er tale om en tilsvarende beskyttelse, som gives i medfør af § 66. § 69 indeholder en producentbeskyttelse af radio- og fjernsynsforetagenders udsendelser. Der er tale om en såkaldt signalret, hvilket betyder, at beskyttelsen ikke vedrører indholdet af udsendelsen, men derimod kun udsendelsen som teknisk signal. § 70 bestemmer, at den, som fremstiller et fotografisk billede, har eneret til at råde over billedet ved at fremstille eksemplarer af det og gøre det tilgængeligt for almenheden. Et fotografisk billede kan også beskyttes efter § 1, såfremt det har værkshøjde. Beskyttelsen i medfør af § 70 tilkommer fotografen, mens beskyttelsen i medfør af § 1 tilkommer ophavsmanden. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem disse to personer. § 71 indeholder en beskyttelse af den, som fremstiller et katalog, en tabel, en database eller lignende, hvori et større antal oplysninger er sammenstillet, eller som er resultatet af en væsentlig investering. Endelig indeholder § 72 en særlig bestemmelse om pressemeddelelser, som efter aftale leveres fra udenlandske nyhedsbureauer. Sådanne pressemeddelelser må ikke gøres tilgængelige før 12 timer efter, at de er blevet offentliggjort i Danmark.

Det følger af ophavsretslovens § 8, stk. 1, at et værk anses for offentliggjort, når det lovligt er gjort tilgængeligt for almenheden, jf. § 2, stk. 3. Af § 8, stk. 2, fremgår det, at et værk anses for udgivet, når eksemplarer af værket med ophavsmandens samtykke er bragt i handelen eller på anden måde spredt blandt almenheden. Disse definitioner går så igen i forskellige bestemmelser i kapitel 2 i ophavsretsloven, hvor visse bestemmelser kun finder anvendelse på værker, der er udgivet, mens andre finder anvendelse på værker, der er offentliggjort. Et værks offentliggørelse betyder ikke nødvendigvis, at det ligeledes anses for udgivet, hvorimod udgivelse af et værk altid konstituerer offentliggørelse. Der findes i ophavsretsloven ingen bestemmelse, der vedrører anvendelse af et værk, der anses for forældreløst, men som ikke er udgivet eller udsendt, men gjort offentligt tilgængeligt med rettighedshaverens samtykke.

På tilsvarende vis indeholder ophavsretsloven ikke nogen regler om værker eller andre beskyttede

frembringelser, der er indlejret eller inkorporeret i eller udgør en uadskillelig bestanddel af et værk eller en lydoptagelse. Sådanne frembringelser er omfattet af den normale eneret i § 2.

4.4.2. Baggrund for forslaget

Artikel 1, stk. 2, litra a-c, i direktivet om forældreløse værker bestemmer, hvilket materiale direktivet finder anvendelse på.

Artikel 1, stk. 2, litra a, nævner værker udgivet i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade eller andre litterære værker, der findes i offentligt tilgængelige bibliotekers, uddannelsesinstitutioners eller museers samlinger samt i arkivers eller film- og lydarvsinstitutioners samlinger. Litra b i samme bestemmelse nævner filmværker, audiovisuelle værker og lydoptagelser, som findes i samlingerne hos de ovenfor nævnte organisationer. Litra c vedrører public service-radio- og -fjernsynsforetagender og filmværker eller audiovisuelle værker og lydoptagelser, der findes i deres arkiver, og som er produceret af dem før den 1. januar 2003.

Artikel 1, stk. 3, udstrækker direktivets anvendelsesområde til også at omfatte værker og lydoptagelser, der aldrig er blevet udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige af de begunstigede organisationer med rettighedshavernes samtykke, såfremt det er rimeligt at antage, at rettighedshaverne ikke ville modsætte sig de udnyttelsesmuligheder, som direktivet giver tilladelse til.

Værker og andre beskyttede frembringelser, der er indlejret eller inkorporeret i eller udgør en uadskillelig bestanddel af de ovenfor nævnte værker og lydoptagelser, er ligeledes omfattet af direktivet, hvilket fremgår af *artikel 1, stk. 4*.

4.4.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

For så vidt angår det omfattede materiale har Kulturministeriet foreslået en løsning, der lægger sig tæt op af selve direktivteksten. Oplistningen i den foreslåede § 75 i, stk. 1, nr. 1, adskiller sig en smule fra den danske oversættelse af artikel 1, stk. 2, litra a, i direktivteksten. I den danske version af direktivet nævnes »andre litterære værker«, som en del af de omfattede værker. I den engelske version af direktivet benyttes betegnelsen »other writings«. Det er Kulturministeriets opfattelse, at det er tale om en oversættelsesfejl i den danske version af direktivet.

I forslaget til § 75 i, stk. 1, nr. 1, foreslås derfor, at bestemmelserne i det foreslåede kapitel vil finde anvendelse på værker i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade og andet materiale i skriftlig form. Såfremt betegnelsen »andre litterære værker« anvendes, vil bestemmelsens anvendelsesområde blive for bred, da litterære værker i henhold til den gældende ophavsretslov dækker andet og mere, end hvad hensigten er med direktivet.

Bestemmelserne i det foreslåede kapitel vil tilsvarende finde anvendelse på værker og lydoptagelser, der aldrig er blevet udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige af de begunstigede organisationer med rettighedshavernes samtykke, såfremt det er rimeligt at antage, at rettighedshaverne ikke ville modsætte sig de udnyttelsesmuligheder, som lovforslaget tillader. Udfordringen er, at disse værker og lydoptagelser ofte ikke har været tilgængelige for et bredt publikum på samme måde, som et værk eller en lydoptagelse, der er udgivet eller udsendt. Direktivet tillader således digitalisering og on demand-tilrådighedsstillelse i situationer, hvor rettighedshaverne aldrig har samtykket til en så omfangsrig udnyttelse.

Derfor er der i direktivet om forældreløse værker indbygget en række sikkerhedsventiler i forhold til værker og lydoptagelser, der aldrig har været udgivet eller udsendt. En af disse sikkerhedsventiler er, at den foreslåede bestemmelse i § 75 i, stk. 2, kan begrænses til værker og lydoptagelser, som er blevet deponeret hos eller doneret til de af lovforslaget omfattede organisationer inden den 29. oktober 2014. Begrundelsen for denne skæringsdato er, at de omfattede organisationer efter skæringsdatoen vil

have mulighed for at opnå samtykke fra rettighedshaverne til at digitalisere og tilgængeliggøre det deponerede/donerede materiale.

Kulturministeriet har overvejet at indføre en sådan skæringsdato, men har vurderet, at der også efter den 29. oktober 2014 kan være et behov for de omfattede organisationer til at have et klareringsværktøj til rådighed, såfremt de værker og lydoptagelser, som de har i deres arkiver/samlinger, aldrig har været udgivet eller udsendt. En fremtidig udnyttelse af sådanne værker og lydoptagelser bør således ikke være afhængig af, om der er indhentet konkret samtykke i hvert enkelt tilfælde.

Den foreslåede bestemmelse i § 75 i, stk. 3, udstrækker bestemmelserne i det foreslåede kapitel til også at omfatte værker og frembringelser beskyttet efter §§ 65-71, der er indlejret eller inkorporeret i eller udgør en uadskillelig bestanddel af de i § 75 i, stk. 1, nævnte værker og lydoptagelser. Et værk indlejret i et andet værk kan f.eks. være et fotografisk værk i en bog. En anden beskyttet frembringelse indlejret i en lydoptagelse kan f.eks. være udøvende kunstners rettigheder til en fremførelse af et værk. Rettighederne til selve værket, der fremføres og lydfæstes, vil ligeledes være omfattet af den foreslåede § 75 i, stk. 3.

4.5. Omhyggelig søgning

4.5.1. Gældende ret

Den ordning, som direktivet om forældreløse værker indfører, er ny, og den gældende ophavsretslov indeholder ingen bestemmelser, der omtaler en omhyggelig søgning. Der er således tale om en nyskabelse i ophavsretsloven.

4.5.2. Baggrund for forslaget

En af hjørnestenene i den ordning, som direktivet om forældreløse værker indfører, er kriteriet om, at der skal foretages en omhyggelig søgning for hvert enkelt værk eller anden beskyttet frembringelse med henblik på at fastslå, om et værk eller anden beskyttet frembringelse er et forældreløst værk. Dette fremgår af *artikel 3, stk. 1*, i direktivet om forældreløse værker, som ligeledes bestemmer, at den omhyggelige søgning skal foretages i god tro ved at konsultere de kilder, der er relevante for den pågældende kategori af værker eller andre beskyttede frembringelser.

De kilder, der er relevante for hver enkelt kategori af de pågældende værker eller lydoptagelser, fastsættes af den enkelte medlemsstat i samråd med rettighedshaverne og brugerne og skal mindst omfatte de relevante kilder, der er opført i bilaget til direktivet, jf. *artikel 3, stk. 2*.

Artikel 3, stk. 3, fastslår, hvor den omhyggelige søgning skal foretages. Det fremgår af bestemmelsen, at der skal foretages en omhyggelig søgning i den medlemsstat, hvor udgivelse først har fundet sted, eller, i mangel af udgivelse, hvor udsendelse først har fundet sted, undtagen i tilfælde hvor producenten af filmværker eller audiovisuelle værker har sit hovedsæde eller er bosiddende i en medlemsstat, i hvilket tilfælde den omhyggelige søgning foretages i den medlemsstat, hvor producenten har sit hovedsæde eller er bosiddende.

For så vidt angår værker og lydoptagelser som hverken er udgivet eller udsendt, følger det af *artikel 3, stk. 3*, at den omhyggelige søgning skal foretages i den medlemsstat, hvor organisationen, der tilgængeliggjorde værket eller lydoptagelsen offentligt med rettighedshaverens samtykke, er etableret.

Artikel 3, stk. 4, fastslår, at såfremt der er tegn på, at relevante oplysninger om rettighedshaverne findes i andre lande, skal der også foretages søgning i informationskilder, der er til rådighed i disse andre lande.

Af *artikel 3, stk. 5*, fremgår, at medlemsstaterne skal sikre, at de af direktivet omfattede organisationer fører fortegnelser over deres omhyggelige søgninger, og at organisationerne fremsender en række oplysninger til de kompetente nationale myndigheder.

Direktivet bestemmer derefter i *artikel 3, stk. 6*, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de oplysninger, som organisationerne fremsender, registreres i en fælles

offentligt tilgængelig online database, der oprettes og drives af OHIM i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 386/2012 af 19. april 2012 om bemyndigelse af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked mv.

4.5.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Det er Kulturministeriets opfattelse, at den omhyggelige søgning bør danne grundlaget for den ordning, som lovforslaget indfører.

Med lovforslaget vil der blive indført en ordning, hvorefter visse organisationer uden tilladelse fra rettighedshaverne kan benytte værker og andre beskyttede frembringelser, som findes i deres arkiver. Det ophavsretlige udgangspunkt er, at brug af sådanne værker og andre beskyttede frembringelser kræver tilladelse.

Tilladelse til brugen fra rettighedshaverne vil være overflødig, såfremt den organisation, der påtænker at benytte det beskyttede materiale, har foretaget en omhyggelig søgning efter rettighedshaveren. Lovforslagets § 75 j, stk. 1, knæsetter derfor den hovedregel, at der for hvert enkelt værk eller hver enkelt lydoptagelse vil skulle foretages en omhyggelig søgning efter rettighedshaveren. Forpligtelsen til at foretage en omhyggelig søgning vil også gælde for værker og andre beskyttede frembringelser, som er indlejret i et værk eller en lydoptagelse. Dette følger dels af, at § 75 j, stk. 1, taler om ”hvert enkelt værk”, dels af den foreslåede § 75 i, stk. 3.

Den omhyggelige søgning vil skulle ske ved at konsultere de kilder, der er relevante for den pågældende kategori af værker og andre beskyttede frembringelser. Det er Kulturministeriets opfattelse, at de relevante kilder bedst fastsættes i bekendtgørelsesform. På baggrund heraf foreslås der indsat en bemyndigelsesbestemmelse hertil i § 75 j, stk. 8. Indholdet af bekendtgørelsen vil i vid udstrækning være en gengivelse af de søgekilder, fremgår af bilaget til direktivet om forældreløse værker.

I lovforslagets § 75 j, stk. 2-5, bestemmes det, hvor den omhyggelige søgning skal foretages.

En omhyggelig søgning genererer en række oplysninger som f.eks. en fortegnelse over søgningen samt et søgeresultat. Det er et krav efter den foreslåede § 75 j, stk. 6, at en organisation, der udfører en omhyggelig søgning, fører en intern fortegnelse over søgningen, således at organisationen kan dokumentere, at der rent faktisk er foretaget en omhyggelig søgning.

Derudover er det et krav i medfør af direktivet, at en række oplysninger om forældreløse værker registreres i en fælleseuropæisk offentlig tilgængelig online database. Det drejer sig f.eks. om titlen på det forældreløse værk, værkkategorien, navnet på kendte eller identificerede rettighedshavere, dato for udgivelse eller udsendelse, anvendelse af de forældreløse værker samt ændring i status som forældreløst værk. Denne database oprettes og drives af OHIM i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets Forordning nr. 386/2012 af 19. april 2012 om bemyndigelse af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked mv.

Netop finansieringen af en sådan database gav anledning til vanskelige forhandlinger i forbindelse med direktivforhandlingerne og den juridiske løsning, der blev opnået enighed om, er speciel.

Følgende fremgår af betragtning 16 i direktivet om forældreløse værker:

»Navnlig i betragtning af den tværeuropæiske dimension og for at undgå dobbeltarbejde er det hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om oprettelse af en fælles online database for Unionen, der indeholder sådanne oplysninger, og om at gøre oplysningerne tilgængelige for den brede offentlighed på en gennemsigtig måde. Dette kan gøre det muligt for både organisationer, der foretager omhyggelige søgninger, og rettighedshavere at få let adgang til disse oplysninger. Databasen kunne også spille en vigtig rolle med henblik på at forebygge og bringe mulige krænkelse af ophavsrettigheder til ophør, især i tilfælde af ændringer i værkers og fonogrammers status som forældreløse værker. I henhold til forordning (EU) nr. 386/2012 bemyndiges Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (»kontoret«)

til at varetage bestemte opgaver og aktiviteter, som finansieres ved anvendelse af dets egne budgetmidler, og som har til formål at fremme og støtte aktiviteterne hos nationale myndigheder, den private sektor og EU-institutionerne i bekæmpelsen af, herunder forebyggelsen af, krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Disse opgaver består i henhold til artikel 2, stk. 1, litra g), i nævnte forordning navnlig i at stille mekanismer til rådighed, der bidrager til at forbedre onlineudvekslingen af relevant information mellem de berørte myndigheder i medlemsstaterne samt fremme samarbejdet mellem disse myndigheder. Det er derfor hensigtsmæssigt at overlade det til kontoret at oprette og forvalte den europæiske database med oplysninger vedrørende forældreløse værker, der er omhandlet i dette direktiv.»

Systemet går nærmere ud på, at en organisation, der ønsker at benytte et værk eller en lydoptagelse først udfører en omhyggelig søgning efter rettighedshaverne. Herefter benytter organisationen den registreringsproces for forældreløse værker, der er indbygget i den database, som OHIM driver. Registreringsprocessen går ud på, at organisationen indtaster en række oplysninger om det forældreløse værk og den omhyggelige søgning. Via et elektronisk system videresender organisationen disse oplysninger til Kulturministeriet, som så er ansvarlig for straks at fremsende dem til OHIM-databasen. Herefter er oplysninger en del af databasen om forældreløse værker, hvor det er muligt for rettighedshavere, organisationer og andre interesserede at søge efter forældreløse værker.

Kulturministeriets rolle i registreringsprocessen er begrænset til ren videresendelse af oplysninger til OHIM-databasen. Kulturministeriet skal ikke gennemgå og verificere de oplysninger, som en organisation har indtastet, og Kulturministeriet indestår ikke for rigtigheden af oplysningerne, herunder om der rent faktisk er tale om et forældreløst værk. Kulturministeriets rolle som mellemlidende er en nødvendig følge af den hjemmel, der i forordning (EU) nr. 386/2012 om bemyndigelse af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked mv. er benyttet til at bemyndige OHIM til at oprette, drive og finansiere den fælles europæiske database. Denne hjemmel kræver, at der er en national myndighed involveret i processen.

Databasen har i sig selv ingen retsskabende effekt. Det forhold, at et værk eller en lydoptagelse er registreret i databasen er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at der rent faktisk er tale om et forældreløst værk. Databasens formål er af informationsmæssig karakter. Det er den organisation, der udfører en omhyggelig søgning, der er ansvarlig for, at søgningen rent faktisk er omhyggelig, og at de øvrige betingelser i lovforslaget er opfyldt.

De i § 75 h nævnte organisationer vil i henhold til den foreslåede § 75 j, stk. 7 skulle fremsende en række oplysninger til Kulturministeriet med henblik på Kulturministeriets videresendelse heraf til OHIM-databasen.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det vil være mest hensigtsmæssigt, såfremt de nærmere bestemmelser om disse oplysninger fremgår af en bekendtgørelse. Derfor er der foreslået en hjemmelsbestemmelse i § 75 j, stk. 8, der bemyndiger kulturministeren til at fastsætte regler herom.

4.6. Udstrækning af status som forældreløst værk

4.6.1. Gældende ret

Da den ordning, som direktivet om forældreløse værker indfører, er en nyskabelse i dansk ret, indeholder den gældende ophavsretslov ingen regler om udstrækning af status som forældreløst værk over landegrænserne.

4.6.2. Baggrund for forslaget

For at fremme EU-borgernes adgang til den europæiske kulturarv er det nødvendigt at sikre, at forældreløse værker, der er digitaliseret og stillet til rådighed for almenheden i én medlemsstat, også kan stilles til rådighed for almenheden i andre medlemsstater.

Artikel 4 i direktivet om forældreløse værker foreskriver derfor, at et værk eller en lydoptagelse, der

anses som et forældreløst værk i en medlemsstat, skal anses som et forældreløst værk i alle medlemsstater. Værket eller lydoptagelsen kan dermed anvendes og gøres tilgængelig i overensstemmelse med direktivet i alle medlemsstater. Princippet om gensidighed gælder også for værker og lydoptagelser, som er omhandlet af artikel 2, stk. 2, for så vidt angår de ikke-identificerede eller ikke-lokaliserede rettighedshaveres rettigheder.

4.6.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Princippet om gensidighed er et vigtigt princip i direktivet om forældreløse værker, da det muliggør grænseoverskridende brug af forældreløse værker.

De øvrige undtagelser til den ophavsretlige eneret, som findes i den gældende ophavsretslov, er nationalt afgrænset og finder kun anvendelse inden for Danmarks grænser. Uden et princip om gensidig anerkendelse af status som forældreløst værk vil det kun være muligt for danske begunstigede organisationer at digitalisere og tilgængeligøre forældreløse værker til glæde for borgerne i Danmark.

Kulturministeriet foreslår derfor at indføre en ny § 75 k i ophavsretsloven, der bestemmer, at et værk eller en lydoptagelse, der i medfør af lovgivningen i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde anses som et forældreløst værk, ligeledes vil skulle anses som et forældreløst værk i Danmark.

4.7. Tilladte anvendelser af forældreløse værker

4.7.1. Gældende ret

Der findes i kapitel 2 i den gældende ophavsretslov en række undtagelser til den ophavsretlige eneret. Som eksempler kan nævnes bestemmelsen i § 12 om eksemplarfremsstilling til privat brug, bestemmelsen i § 17 om syns- og hørehandicappede og citatreglen i § 22.

Der findes ingen bestemmelse i den gældende ophavsretslov, der omhandler en undtagelse til eneretten for så vidt angår visse tilladte anvendelser af forældreløse værker.

4.7.2. Baggrund for forslaget

Artikel 6, stk. 1, i direktivet om forældreløse værker bestemmer, at medlemsstaterne skal fastsætte en undtagelse fra eller indskrænkning i retten til reproduktion og retten til tilrådighedsstillelse for almenheden, der er fastsat i henholdsvis artikel 2 og 3 i direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet for at sikre, at de begunstigede organisationer har tilladelse til at anvende forældreløse værker, som findes i deres samlinger, ved tilrådighedsstillelse for almenheden, jf. artikel 3 i direktiv 2001/29/EF, og ved reproduktion, jf. artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, med henblik på digitalisering, tilrådighedsstillelse, indeksering, katalogisering, bevaring eller restaurering.

Af *artikel 6, stk. 2*, fremgår det, at de begunstigede organisationer kun må anvende forældreløse værker i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1 for at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver, navnlig at bevare og restaurere værker og lydoptagelser i deres samlinger og give adgang til værkerne og lydoptagelserne med kulturelle og uddannelsesmæssige formål for øje. Organisationerne må under en sådan anvendelse generere indtægter, som udelukkende har til formål at dække deres omkostninger ved digitalisering og tilrådighedsstillelse for almenheden af forældreløse værker.

Af *artikel 6, stk. 3*, fremgår det, at medlemsstaterne skal sikre, at de begunstigede organisationer angiver navnet på identificerede autorer og andre rettighedshavere ved enhver anvendelse af et forældreløst værk.

4.7.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Kulturministeriet foreslår, at det vil være nødvendigt dels at indføre en undtagelse til eneretten til eksemplarfremsstilling, dels at indføre en undtagelse til eneretten til tilrådighedsstillelse for almenheden.

For så vidt angår undtagelsen til eksemplarfremsstillingsretten skal den begrænses til den eksemplarfremsstilling, der sker ved digitalisering, tilrådighedsstillelse for almenheden, indeksering, katalogisering, bevaring og restaurering.

Kulturministeriet foreslår derfor at indføre en ny § 75 l, stk. 1, der bestemmer, at de af lovforslaget omfattede organisationer dels vil have ret til at stille et forældreløst værk til rådighed on demand, jf. ophavsretslovens § 2, stk. 4, nr. 1, dels vil have ret til at foretage den form for eksemplarfremsstilling, som direktivet om forældreløse værker hjemler.

Da direktivet om forældreløse værker bestemmer, at de begunstigede organisationer ved anvendelse af forældreløse værker må oppebære indtægter, som udelukkende har til formål at dække deres omkostninger ved digitalisering og tilrådighedsstillelse for almenheden af forældreløse værker, er det Kulturministeriets vurdering, at det er nødvendigt at indføre en sådan begrænsning direkte i lovteksten. Derfor fremgår denne begrænsning direkte af den foreslåede § 75 l, stk. 2.

DR's adgang til at anvende den foreslåede bestemmelse i § 75 l, stk. 2, sker inden for rammerne af den public service-kontrakt, som indgås mellem DR og kulturministeren, jf. de specielle bemærkninger til bestemmelsen.

I den foreslåede § 75 l, stk. 3, bestemmes det, at navnet på en identificeret rettighedshaver skal angives ved anvendelse af et forældreløst værk. Kulturministeriet har overvejet, hvorvidt det er nødvendigt at have en specifik regel i lovforslaget, der indeholder et krav om navneangivelse i forbindelse med brug af forældreløse værker, eller om en sådan forpligtigelse allerede følger af § 3, stk. 1, i den gældende ophavsretslov.

Ophavsretslovens § 3, stk. 1, bestemmer, at ophavsmanden har krav på at blive navneangivet i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, såvel på eksemplarer af værket, som når dette gøres tilgængeligt for almenheden.

Da pligten til navneangivelse i medfør af § 3, stk. 1, afhænger af god skik og dermed ikke gælder ubetinget, og da pligten til navneangivelse i medfør af direktivet om forældreløse værker gælder ubetinget, er det Kulturministeriets vurdering, at en korrekt implementering kræver en specifik bestemmelse om navneangivelse i forbindelse med brug af forældreløse værker.

Det er værd at bemærke, at det eksplicit fremgår af betragtning 24 i direktivet om forældreløse værker, at det ikke berører medlemsstaternes ordninger vedrørende forvaltning af rettigheder såsom aftalelicenser, retlige formodninger om repræsentation eller overdragelse, kollektiv forvaltning eller tilsvarende ordninger eller kombinationer heraf, herunder for massedigitalisering. Ligeledes fremgår det af direktivets artikel 1, stk. 5, at direktivet ikke griber ind i eventuelle ordninger vedrørende forvaltning af rettigheder på nationalt plan.

Der er dermed ingen tvivl om, at den ordning, som lovforslaget introducerer vil være et alternativ til aftalelicenssystemet. Når det kommer til brug af forældreløse værker, der ikke har grænseoverskridende karakter, er det Kulturministeriets vurdering, at klarering gennem aftalelicenssystemet i vid udstrækning fortsat vil være den foretrukne løsning grundet de proportionale administrative og økonomiske konsekvenser.

4.8. Ophør af status som forældreløst værk

4.8.1. Gældende ret

Den gældende ophavsretslov indeholder ingen bestemmelser, der omhandler ophør af status som forældreløst værk.

4.8.2. Baggrund for forslaget

Af betragtning 18 i direktivet om forældreløse værker fremgår det, at rettighedshavere bør have ret til at bringe status som forældreløst værk til ophør, hvis de træder frem og gør krav på deres rettigheder til værket eller andre beskyttede frembringelser.

Det fremgår derfor af artikel 5 i direktivet om forældreløse værker, at medlemsstaterne skal sikre, at en rettighedshaver til et værk eller en lydoptagelse, der anses for et forældreløst værk, til enhver tid har mulighed for at bringe værkets eller lydoptagelsens status som forældreløst værk til ophør, for så vidt angår den pågældendes rettigheder.

4.8.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Direktivet om forældreløse værker bestemmer, at rettighedshavere skal have ret til at bringe status som forældreløst værk til ophør, hvis de træder frem og gør krav på deres rettigheder til værket eller andre beskyttede frembringelser. Direktivet bestemmer dog ikke, hvordan dette skal ske, eller hvem der skal rettes henvendelse til.

Det er Kulturministeriets vurdering, at der er tre mulige parter, der potentielt vil kunne være modtager af en henvendelse fra en rettighedshaver om, at vedkommende er rettighedshaver i forhold til et benyttet forældreløst værk. Det drejer sig om den organisation, der anvender det forældreløse værk, Kulturministeriet eller OHIM.

Kulturministeriet vil ikke være den rette modtager af en sådan henvendelse, da ministeriet blot fungerer som mellemlid mellem den organisation, der benytter det forældreløse værk, og OHIM-databasen, jf. afsnit 4.5.3 ovenfor.

Det vurderes, at OHIM endvidere ikke som organisation vil være den rette modtager, da deres opgave udelukkende er at drive den fælleseuropæiske database, der indeholder data om forældreløse værker. Denne database tjener udelukkende et informationsformål over for omverdenen og har ingen juridisk betydning eller retsskabende effekt i forhold til de værker og andre beskyttede frembringelser, som er registreret i databasen. At et værk eller en anden beskyttet frembringelse figurerer i databasen vil således ikke være ensbetydende med, at der rent faktisk vil være tale om et forældreløst værk.

Det er Kulturministeriets vurdering, at den organisation, som benytter et forældreløst værk, vil være den eneste rette modtager af en henvendelse fra en rettighedshaver, der ønsker at gøre en ende på et værks eller anden beskyttet frembringelses status som forældreløst værk.

Kulturministeriet vurderer, at en sådan henvendelse bør kunne gives direkte til den relevante organisation eller indirekte til pågældende organisation via den notifikationsprocedure, der indarbejdes i den database, som OHIM opretter. Databasen vil efter det oplyste blive indrettet på en sådan måde, at rettighedshavere vil have mulighed for at søge efter værker og andre beskyttede frembringelser og gøre krav på deres ejerskab til disse, såfremt de er indehaver af rettigheder til de pågældende værker eller beskyttede frembringelser.

Forslaget til § 75 n, stk. 1, bestemmer derfor, at en rettighedshaver til enhver tid har ret til at bringe et værks eller en lydoptagelses status som forældreløst værk til ophør ved at rette henvendelse til den organisation, som anvender det forældreløse værk. Organisationen bør herefter tage de nødvendige skridt til, at statussen ligeledes ændres i OHIM-databasen.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommune og regioner

Den ordning, som lovforslaget indfører, er valgfri. Såfremt de af lovforslaget omfattede organisationer ønsker at digitalisere og tilgængeliggøre forældreløse værker, vil de have mulighed for at vælge, om de vil følge lovforslagets fremgangsmåde og foretage en omhyggelig søgning, eller om de i stedet vil benytte aftalelicenssystemet og indgå en aftale om brug af forældreløse værker med et kollektivt

forvaltningsselskab. Det er Kulturministeriets umiddelbare vurdering, at lovforslagets ordning kun vil blive anvendt i begrænset omfang i Danmark, hvor klarering af rettigheder i forvejen sker via det velfungerende aftalelicenssystem.

Lovforslaget vil dermed ikke i sig selv pålægge de omfattede organisationer udgifter i forhold til den ordning, som lovforslaget indfører.

Det foreslås, at Kulturministeriet vil skulle være offentligt kontaktpunkt for indsendelse af oplysninger til den EU-database, som oprettes og drives af OHIM med henblik på registrering af værker og andre beskyttede frembringelser, der har opnået status som forældreløse værker. Kulturministeriets rolle i den forbindelse forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012, EU-Tidende 2012, nr. L 299, side 5, om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden 11. oktober 2013 til 8. November 2013 været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: 3, ACE Denmark Akkrediteringsinstitutionen; inklusiv Akkrediteringsrådet, Adjunkt Hanne Kirk Deichmann, Advokat Bjørn Høberg-Petersen, Advokat Hanne Bender, Advokat Johan Schlüter, Advokat Mette Lindskoug, Advokat Nina Henningsen, Advokat Peter Schønning, Advokatrådet, Akademiet for de Skønne Kunster, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arkitektforbundet, Basepoint Media, Bibliotekarforbundet, Bibliotekschefforeningen, Billedkunstnernes Forbund, Boxer TV ApS, Brancheforeningen for Undervisningsmidler, Branchen Forbruger Elektronik, Canal Digital, Chefjurist Christina Bergholdt Knudsen, Copydan, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Biblioteksskole, Danmarks Blindebibliotek, Danmarks Forskningsbiblioteksforening, Danmarks Lokal-TV Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Artist Forbund, Dansk BiblioteksCenter, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Fagpresse, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Folkemindesamling, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forfatterforening, Dansk Fotografisk Forening, Dansk Galleri Sammenslutning, Dansk ICOM, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Journalistforbund, Dansk Kapelmesterforening, Dansk Kommunikationsforening, Dansk Komponistforening, Dansk Kunstnerråd, Dansk Magasinpresses Udgiverforening, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Musikbiblioteksforening, Dansk Musiker Forbund, Dansk Musikforlæggerforening, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Solist-Forbund, Dansk Standard, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Billedautorer, Danske Billedkunstnernes Fagforening, Danske Dagblades Forening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Døves Landsforbund, Danske Filminstruktører, Danske Handicaporganisationer, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Danske Kunsthåndværkere, Danske Medier, Danske Mediers Forum, Danske Populærautorer, Danske Regioner, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske skønlitterære Forfattere, Danske Teatres Fællesorganisation, Danske Uafhængi-

ge Pladeselskaber, Danske Universiteter, Datatilsynet, DDJO, Den danske Boghandlerforening, Den danske Forlæggerforening, Den Kristne Producent Komite, Det Centrale Handicapråd, Det danske Akademi, Det Danske Filminstitut, Det Kgl. Bibliotek, Det Kgl. Teater, DIFO (Dansk Internet Forum), DIGI-TV, DILEM, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Discovery SBS, DK 4, Docent Thomas Riis, DOKS, DR, Døvefilm Video, Egmont Int., Faglig konsulent Lone Amtrup, Film- og TV-arbejderforeningen, FILM-RET, Finansrådet, Fonden for Aktive Blinde – Blindefonden, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forenede Danske Antenneanlæg, Forening af professionelle forfattere og tegnere af tegneserier, Foreningen af Arbejderbevægelsens Medievirksomheder, Foreningen af Auktionsledere i Danmark, Foreningen af Billedmedieoversættere, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Danske Kulturtidskrifter, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Foreningen af Kommercielle Lokalradio og TV-stationer, Foreningen af specialmuseer i Danmark; Museumsdirektør Thomas Bloch Ravn, Foreningen af Videogramdistributører i Danmark, Foreningen Danske Designere, Foreningen for Dansk Internet Handel, Forskningsbibliotekernes Chefkollegium, FTVS - Fællesrådet for tv-sendesamvirker i DK, Fællesrådet for Autorer, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Færøernes Hjemmestyre, Gold FM, Gorrisen Federspiel (advokatfirma), Grafisk Arbejdsgiverforening, Gramex, Grønlands Hjemmestyre, Henrik I. Ahlers, HK, HORESTA, HTS Handel, Transport og Service, Håndværksrådet, IFPI Danmark, IT-Brancheforeningen, ITEK, Juridisk konsulent Anne Sophie Gersdorff Schrøder, Juridisk konsulent Morten Madsen, KL, KODA, Kommunernes Skolebiblioteksforening, Kræftens Bekæmpelse, Kulturministeriets Rektorer – KUR, Kunsthandlerforeningen, Landsforeningen til bevaring af fotografier og film, Landsorganisationen i Danmark, Lægemiddel Industri Foreningen, , MTG A/S, Multimedieforeningen, Nordisk Copyright Bureau, Ophavsretligt Forum, Ophavsretslicensnævnet, Ordblinde/Dysleksiforeningen i DK, Organisationen Danske Museer, Patent- og Varemærkestyrelsen, Piratgruppen, Producentforeningen, Professor Henrik Udsen, Professor Jens Schovsbo, Professor Mads Bryde Andersen, Professor Morten Rosenmeier, Professor Palle Bo Madsen, Professor Peter Blume, PROSA, Radio og TV-nævnet, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (RKU), RettighedsAlliancen, Rigsarkivet, Rigsrevisionen, Roskilde Festival, Rådet for Større IT-sikkerhed, Samarbejdsforum for Danske Lytter- og Seerorganisationer, Sammenslutningen af Danske Scenografer, Sammenslutningen af Lokalarkiver, Sammenslutningen af lokale radio- og tv-stationer, Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark, Sammenslutningen af Museumsforeninger, Samrådet for Ophavsret, Sekretariatschef Sandra Piras, Solistforeningen af 1921, Speaker- og Indlæserforeningen, Statens Arkiver, Statens Museum for Kunst, Statsbiblioteket, STOFA A/S, STOP I/S, TDC, Teaterteknikerforbundet, Tegnerne/Tegnerforbundet af 1919, Teknologirådet, Telekommunikationsindustrien (TI), Telenor, Telia, Teracom, The Software Alliance, TV 2/DANMARK A/S, TV2/Bornholm, TV2/FYN, TV2/Lorry, TV2/Midtvest, TV2/Nord, TV2/syd, TV2/Øst, TV2/Østjylland, TvDanmark, UBOD, UBVA, UBVA-sekretariatet, Viasat A/S samt YouSee.

11. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenserne af lovforslaget

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget pålægger ikke i sig selv de omfattede organisationer udgifter i forhold til den ordning, som lovforslaget indfører, og på-

		lægger ikke Kulturministeriet økonomiske konsekvenser af betydning ifm. ministeriets rolle som nationalt kontaktpunkt
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget pålægger ikke i sig selv de omfattede organisationer udgifter i forhold til den ordning, som lovforslaget indfører, og pålægger ikke Kulturministeriet administrative konsekvenser af betydning ifm. ministeriets rolle som nationalt kontaktpunkt
Økonomiske for erhvervslivet mv.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgere	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012 om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker implementeres i dansk ret	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Den foreslåede fodnote til lovens titel indeholder en opsamling af titelnoterne fra ophavsretsloven fra 1995 samt de efterfølgende ændringslove, som har implementeret EU-direktiver i ophavsretsloven. Loven viderefører de bestemmelser, der gennemfører disse direktiver. Til sidst i fodnoten er tilføjet, at ophavsretsloven med dette lovforslag også vil indeholde bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012, EU-Tidende 2012, nr. L 299, side 5.

Til nr. 2.

De foreslåede ændringer i ophavsretslovens § 11, stk. 1, stk. 2, 1. pkt. og stk. 3, 1. pkt., er en konsekvens af, at direktivet om forældreløse værker foreslås gennemført i dansk ret ved at indføre et nyt kapitel 6 b i loven. Bestemmelserne om forældreløse værker udgør en undtagelse til ophavsretten. § 11 i ophavsretsloven finder anvendelse på bestemmelsen i kapitel 6 b, dvs. der stilles fortsat krav om kildeangivelse mv.

Til nr. 3.

Forslaget til § 35, stk. 4, bestemmer, at værker, der udsendes i radio eller fjernsyn, må gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt, herunder at der skal være indgået aftale med en organisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Eksemplarfremsstilling og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt jf. § 2, stk. 4, nr. 1, vil skulle ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen.

Forslaget vil hermed udvide den dermed gældende aftalelicens i ophavsretslovens § 35, stk. 1, om

samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser i kabelanlæg og anlæg, hvor radio- og tv-udsendelser distribueres trådløst mv., til også at omfatte on demand brug og andre former for gengivelse af indholdet af radio- og tv-udsendelser.

Udtrykket gengivelse i forslaget til § 35, stk. 4, er et ophavsretligt kendt begreb, der benyttes flere steder i den gældende ophavsretslov. Udtrykket benyttes, da det omfatter fremførelse såvel som eksemplar fremstilling af værker.

Brugen af begrebet udsendelse medfører, at det er en forudsætning for andres gengivelse i medfør af den foreslåede stk. 4, at værkerne har været udsendt eller samtidig udsendes lineært af et radio- eller fjernsynsforetagendet (i flow). Dette krav gælder ikke i forhold til den foreslåede stk. 5.

Gengivelse som foretages af andre end radio- eller fjernsynsforetagendet i form af flow-tv, som måtte falde uden for § 35, stk. 1, (f.eks. brug af radio- og fjernsynsudsendelser som er webcastet eller på anden måde udsendt pr. tråd) er omfattet af stk. 4, hvis gengivelsen sker samtidigt og uændret.

Med »tidsmæssig tilknytning« forstår, at on demand tilrådighedsstillelsen af programmer sker indenfor en konkret afgrænset periode (f.eks. catch-up). Den foreslåede betingelse er udformet på en sådan måde, at den har en indbygget fleksibilitet, således at den kan tilpasses efter omstændighederne, herunder den teknologiske og markedsmæssige udvikling. Det vil i sidste ende være op til aftaleparterne at definere den konkrete afgrænsede periode. I relation til gengivelse i form af optagelser af radio- og tv-indhold, som f.eks. af en tjeneste stilles til rådighed for individuelle brugere, vil det være selve optagelsen, som skal ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen.

On-demand tilrådighedsstillelse i form af preview (dvs. før udsendelsestidspunktet) vil ikke være omfattet af den foreslåede stk. 4, da værkerne ikke er udsendt. Preview kan derimod være omfattet af den foreslåede stk. 5.

Det er ikke intentionen med bestemmelsen i stk. 4, at tv- og andre indholdsleverandører med hjemmel i denne bestemmelse kan anvende enkelte udsendelser, og de vil dermed ikke selv kunne udvælge indholdet fra radio- og fjernsynsforetagendets udbud. Sådan brug bør efter Kulturministeriets vurdering klareres efter ophavsretslovens almindeligt gældende regler. Ved klareret forstås der processen i forbindelse med at indhente de nødvendige samtykker fra rettighedshaverne til det pågældende værk.

Af samme grund er det ikke intentionen med den foreslåede stk. 4, at den skal omfatte produktion af fysiske eksemplarer, uanset om eksemplar fremstillingen måtte ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen, ligesom den ikke skal omfatte digitalt salg af udvalgte udsendelser.

Der er ikke tiltænkt nogen ændring i måden, som rettighederne forvaltes på, når der er tale om gengivelse af indholdet i radio- og tv-udsendelser. Eksempelvis vil Koda og Gramex fortsat selv indhente vederlag for musik i butikker mv.

Forslaget til § 35, stk. 5, betyder, at en tredjemand vil kunne foretage hel eller delvis spejling af et radio- og fjernsynsforetagendes on demand-tjenester. Tilrådighedsstillelsen skal ske inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse. Der vil således skulle være samtidighed mellem radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse og tredjemands tilrådighedsstillelse. Den foreslåede bestemmelse omfatter den situation, hvor det normalt er hele on demand tilbuddet, som skal spejles i tredjemands tjeneste. Det vil imidlertid være op til det enkelte radio- og fjernsynsforetagende at bestemme, hvorvidt det er hele on demand tilbuddet, som skal spejles i tredjemands tjeneste, eller om det kan være dele heraf. Bestemmelsen vil ikke give hjemmel til, at en tredjemand selv vil kunne vælge mellem det on demand tilbud, som radio- og fjernsynsforetagendet stiller til rådighed on demand. Kravet om, at tilrådighedsstillelsen sker i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen, som gælder ved stk. 4, gælder ikke ved stk. 5.

Udtrykket »andre« i forslaget til stk. 4 og 5 vil indebære, at det ikke er den brug, som et radio- eller fjernsynsforetagende selv foretager med programindholdet, herunder catch-up-tjenester, simulcast,

webcast, apps mv., der vil blive omfattet af bestemmelserne, men alene gengivelse, der foretages af tredjemand, herunder tv-distributører. Radio- og fjernsynsforetagenders egen brug vil fortsat kunne klareres på individuelt grundlag gennem § 30 a eller den generelle aftalelicens § 50, stk. 2.

Eksemplar fremstilling i medfør af de foreslåede stk. 4 og stk. 5, 2. pkt. vil hverken give brugeren eller tredjemand ret til, at eksemplarer af værket kan udnyttes på anden måde end, hvad der er nødvendigt som led i den konkret tilladte brug.

Ændringen af ophavsretslovens § 35 vil ikke få betydning for i hvilke tilfælde, der skal indhentes tilladelse fra rettighedshaverne.

I lighed med den generelle aftalelicens i ophavsretslovens § 50, stk. 2, skal det i stk. 4 og 5 være muligt for den enkelte ophavsmand at nedlægge forbud over for nogen af de aftalesluttende parter mod værkets udnyttelse, jf. den foreslåede § 35, stk. 6, fordi ophavsmanden ikke ønsker at være omfattet af aftalen.

I lighed med, hvad der gælder for kabelviderespredning og anden viderespredning efter § 35, stk. 1, vil radio- og fjernsynsforetagernes rettigheder ikke blive omfattet af aftalelicensen i stk. 4 og 5. Dette fremgår af den foreslåede § 35, stk. 6. Radio- og fjernsynsforetagender vil således fortsat have en uindskrænket eneret på disse områder, og et radio- eller fjernsynsforetagende skal som hidtil give udtrykkeligt samtykke i relation til signalretten og eventuelt erhvervede rettigheder for brug omfattet af stk. 4 og 5.

Forslaget til § 35, stk. 7 medfører, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af de foreslåede stk. 4 og 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse. Rimelighedsvurderingen bør foretages ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, idet der ved afgørelsen blandt andet bør lægges vægt på almene samfundsmæssige hensyn og konkurrenceretlige hensyn, herunder princippet om ikke-diskriminering.

Kulturministeriet vurderer, at det betyder, at man vil få en velfungerende ordning med let håndtering af tvister om vilkår og vederlagets størrelse. Da der er tale om nye områder, som ikke er underlagt direktivmæssige krav i så henseende, finder Kulturministeriet ikke, at det er hensigtsmæssigt, at nævnet på de nye områder, der omfattes af § 35, stk. 4 og 5, vil kunne meddele tilladelsen i tilfælde af parternes uenighed. I lighed med de øvrige aftalelicensbestemmelser vil det være tilstrækkeligt, at nævnet kan træffe afgørelse om det rimelige vederlag og andre vilkår, men uden at have mandat til at meddele selve tilladelsen, som det dermed fortsat vil være op til rettighedshavernes organisation at tage stilling til.

Til nr. 4.

Den foreslåede ændring af § 47, stk. 2, har sammenhæng med, at den foreslåede § 35, stk. 7 henviser til § 47. Ophavsretslicensnævnet vil således også i sager iht. § 35, stk. 7, have den endelige administrative afgørelse og nævnets afgørelse kan således ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Til nr. 5 og 6.

Forslaget til ændringerne i § 66, stk. 2, og 67, stk. 2, har til formål at gøre de foreslåede bestemmelser i § 35, stk. 4 og 5, anvendelige i forhold til fonogram- og videogramproducenter. Da den nye § 35 vil omfatte områder, der i dag er omfattet af § 50, stk. 2, vil der være tale om en videreførelse af den nuværende retsstilling, hvor aftaler indgået i medfør af den gældende § 50, stk. 2, vil kræve klarering af de rettigheder, som fonogram- og videogramproducenter er indehavere af.

Til nr. 7.

Med lovforslaget vil der blive indsat et nyt kapitel 6 b om forældreløse værker i ophavsretsloven.

Forslaget til § 75 f definerer, hvad der forstås ved et forældreløst værk. Der skal være tale om et værk eller en lydoptagelse, hvor det ikke er muligt at identificere og lokalisere rettighedshaverne på trods

af, at der er foretaget og registreret en omhyggelig søgning efter rettighedshaverne i overensstemmelse med reglerne i den foreslåede § 75 j. Den registrering af den omhyggelige søgning, der omtales i bestemmelsen, er den interne fortegnelse, som en organisation i medfør af § 75 j, stk. 6, vil være forpligtet til at føre. Der er ikke tale om den registrering, som sker i den database, som drives af OHIM, jf. dette lovforslags almindelige bemærkninger, afsnit 4.5.3 ovenfor.

Der kan være flere rettighedshavere til et bestemt værk eller lydoptagelse, og værker og lydoptagelser kan i sig selv indeholde andre værker eller beskyttede frembringelser. Det følger af lovforslagets § 75 g, at det ikke berører identificerede og lokaliserede rettighedshaveres rettigheder. Er mindst én rettighedshaver blevet identificeret og lokaliseret, vil et værk eller en lydoptagelse ikke blive anset som et forældreløst værk. De af lovforslaget omfattede organisationer vil kun kunne anvende et værk eller en lydoptagelse, hvor en eller flere af rettighedshaverne ikke kan identificeres eller lokaliseres, hvis de har tilladelse til at foretage eksemplarfremsstilling eller tilrådighedsstillelse for almenheden fra de rettighedshavere, der er blevet identificeret og lokaliseret, herunder rettighedshavere til værker og andre beskyttede frembringelser, der er indlejret eller inkorporeret i værkerne eller lydoptagelserne.

Rettighedshavere, der er blevet identificeret og lokaliseret, vil kun kunne give denne tilladelse i forhold til de rettigheder, de selv er indehavere af, enten fordi disse rettigheder er deres egne rettigheder, eller fordi rettighederne er blevet overdraget til dem, og de kan ikke give tilladelse til anvendelse på vegne af rettighedshavere, der ikke er blevet identificeret og lokaliseret. Tilsvarende – når rettighedshavere, der ikke tidligere er identificeret eller lokaliseret, træder frem for at gøre krav på deres rettigheder til værket eller lydoptagelsen – vil organisationernes lovlige anvendelse af værket eller lydoptagelsen kun kunne fortsætte, hvis disse rettighedshavere giver deres tilladelse hertil i forhold til de rettigheder, de er indehavere af.

Forslaget til § 75 h fastsætter, hvilke organisationer der er omfattet af kapitlet om forældreløse værker, og som dermed har mulighed for at benytte den ordning, som lovforslaget indfører i forhold til forældreløse værker, når de anvender værket til at opfylde mål, der er knyttet til varetagelsen af deres almenyttige opgaver.

Det følger af bestemmelsen, at offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver, film- eller lydarvsinstitutioner og public service radio- og fjernsynsforetagender er omfattet af lovforslaget.

Det er et krav i den foreslåede § 75 h, at organisationen er etableret i Danmark, hvilket også følger af artikel 1 i direktivet. Det følger endvidere af betragtning 20 i direktivet om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker, at for så vidt angår de offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver så er det den samme liste af organisationer, som er omfattet af artikel 5, stk. 2, litra c, i direktiv 2001/29/EF. I tillæg til denne liste af organisationer er medtaget film- og lydarvsinstitutioner, der opererer på et almenyttigt grundlag, samt public service radio- og fjernsynsforetagender. Fælles for samtlige af de af lovforslaget omfattede organisationer er, at de alle skal varetage almenyttige opgaver, hvilket navnlig vil være at bevare og restaurere værker og lydoptagelser i deres samlinger og give adgang til værkerne og lydoptagelserne med kulturelle og uddannelsesmæssige formål for øje.

Henvisningen til artikel 5, stk. 2, litra c, i direktiv 2001/29/EF betyder, at offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver vil skulle operere på et ikke-kommercielt grundlag for at være omfattet af lovforslaget. Offentligt tilgængelige uddannelsesinstitutioner er f.eks. skoler, universiteter og institutioner, der tilbyder voksenundervisning.

For at være omfattet af lovforslaget vil biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer skulle være offentligt tilgængelige. Dette krav vil ikke gælde for arkiver. Kravet om offentlig tilgængelighed vil ikke betyde, at det ikke er tilladt for disse organisationer at tage entre eller på anden måde kræve betaling for brug af organisationerne. Organisationerne skal blot være tilgængelige for den brede offentlighed på ikke-diskriminerende vilkår. Det er ikke et krav for disse organisationer, at de er drevet eller finansieret af

offentlige midler. Private museer og skoler kan være omfattet af § 75 h, såfremt de øvrige betingelser er opfyldt, f.eks. at der skal foretages en omhyggelig søgning i medfør af kapitel 6 b.

Ved film- og lydarvsinstitutioner forstås organisationer, der er udpeget til at indsamle, katalogisere, bevare og restaurere film og andre audiovisuelle værker eller lydoptagelser, der udgør en del af kulturarven.

Ved public service radio- og fjernsynsforetagender forstås foretagender med public service opgaver, der er tildelt, fastsat og tilrettelagt i medfør af dansk lovgivning. Radio- og fjernsynsforetagender, der er omfattet af lovforslaget, er dem, der er omfattet af § 11 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 513 af 27. maj 2013 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed mv.

Forslaget til § 75 i, stk. 1, fastsætter, hvilket materiale der kan blive klassificeret som et forældreløst værk. Bestemmelsens nr. 1 vedrører rene værker i form af bøger tidsskrifter, aviser, blade og andet materiale i skriftlig form, som findes i samlingerne hos offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver og film- eller lydarvsinstitutioner. Bestemmelsens nr. 1 er mere snæver end begrebet litterært værk i ophavsretslovens § 1, der f.eks. også omfatter edb-programmer. Derudover er det også værd at bemærke, at fotografiske værker eller billeder heller ikke er omfattet af bestemmelsens nr. 1, såfremt der er tale om et separat fotografi i modsætning til et fotografi, der er en del af en bog. Hvis det er tilfældet, er fotografiet omfattet af lovforslaget i medfør af § 75 i, stk. 3.

Den foreslåede § 75 i, stk. 1, nr. 2, vedrører filmværker og lydoptagelser, der findes i samlingerne hos offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer samt arkiver og film- eller lydarvsinstitutioner. Direktivet om forældreløse værker nævner både filmværker og audiovisuelle værker. I lovforslaget benyttes kun betegnelsen filmværk, som er synonymt med audiovisuelt værk. Direktivet benytter endvidere betegnelsen fonogram, hvor lovforslaget taler om lydoptagelser. Et fonogram er det samme som en lydoptagelse.

Den foreslåede § 75 i, stk. 1, nr. 3, vedrører filmværker og lydoptagelser, der findes i arkiverne hos public service radio- og fjernsynsforetagender, og som er produceret af dem før den 1. januar 2003. I betragtning af radio- og fjernsynsforetagendernes særlige stilling som producenter af lydoptagelser og audiovisuelt materiale og behovet for at begrænse fænomenet forældreløse værker i fremtiden fastsættes en skæringsdato for anvendelsen af lovforslaget på værker og lydoptagelser i radio- og fjernsynsforetagendernes arkiver. Skæringsdatoen følger af direktivet om forældreløse værker og skal derfor gennemføres i dansk ret. Begrundelsen er, at radio- og fjernsynsforetagender som producenter af lydoptagelser og filmværker selv har mulighed for at have fortegnelser over involverede rettighedshavere.

Filmværker samt lydoptagelser i public service radio- og fjernsynsforetagenders arkiver, som er produceret af disse foretagender, betragtes i forbindelse med dette lovforslag som omfattende filmværker og lydoptagelser, som er bestilt af dem til deres eller andre koproducerende public service radio- og fjernsynsforetagenders eksklusive anvendelse. Filmværker og lydoptagelser i public service radio- og fjernsynsforetagenders arkiver, som ikke er produceret eller bestilt af sådanne foretagender, men som disse foretagender har fået tilladelse til at anvende i henhold til en licensaftale, er ikke omfattet af lovforslaget.

Forslaget til § 75 i, stk. 2, vedrører værker og lydoptagelser, der aldrig er blevet udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige af de i § 75 h nævnte organisationer med rettighedshavernes samtykke. Sådanne værker og lydoptagelser er dog kun omfattet af kapitel 6 b, såfremt det med rimelighed kan antages, at rettighedshaverne ikke ville modsætte sig de i § 75 l nævnte udnyttelsesmuligheder.

I forbindelse med værker og lydoptagelser, der hverken er udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige med rettighedshavernes samtykke, er der indført nogle ekstra krav, førend de er omfattet af kapitel 6 b. Begrundelsen herfor er, at lovforslaget tillader tilgængeliggørelse på internettet,

hvilket ofte er en væsentlig mere intensiv udnyttelse end, hvad der var kendt på det tidspunkt, hvor et givent værk eller en given lydoptagelse blev en del af en begunstiget organisations samling. For det første er det et krav, at de pågældende værker og lydoptagelser er gjort offentligt tilgængelige med rettighedshavernes samtykke. Et sådant samtykke kan være givet ved deponeringen af værket eller lydoptagelsen eller på et efterfølgende tidspunkt. For det andet skal det med rimelighed kunne antages, at rettighedshaverne ikke ville modsætte sig de udnyttelsesmuligheder, der fremgår af § 75 l, dvs. eksemplarfremsstilling og on demand tilrådighedsstillelse. Det kan f.eks. være, at en rettighedshaver ved indlevering af materiale til et bibliotek udtrykkeligt har givet samtykke til visning på stedet, men ikke anden brug. I en sådan situation må det antages, at rettighedshaveren ville modsætte sig en tilgængeliggørelse på internettet.

Forslaget til § 75 i, stk. 3, medfører, at værker og andre frembringelser, der er beskyttet i medfør af ophavsretslovens §§ 65-71, og som er indlejret, inkorporeret eller udgør en uadskillelig del af de værker og lydoptagelser, der er omfattet af den foreslåede § 75 i, stk. 1, ligeledes omfattes af lovforslaget. Det betyder f.eks., at billeder i en bog er omfattet af lovforslaget, mens selvstændige, separate billeder ikke er omfattet af lovforslaget.

Forslaget til § 75 j, stk. 1, fastlægger kravet om, at en organisation, der ønsker at få kvalificeret et værk eller en lydoptagelse som et forældreløst værk, skal foretage en omhyggelig søgning efter rettighedshaverne. Der skal også foretages en omhyggelig søgning efter værker og andre beskyttede frembringelser, der er indlejret i et værk eller en lydoptagelse.

En sådan omhyggelig søgning kan foretages af de organisationer, der er omfattet af lovforslaget, eller af andre organisationer, herunder forvaltningsorganisationer. Sådanne andre organisationer kan opkræve betaling for at foretage en omhyggelig søgning.

Forslaget til § 75 j, stk. 2-5, bestemmer, hvor den omhyggelige søgning skal foretages henne.

For at undgå dobbeltarbejde i forbindelse med søgninger er hovedreglen i § 75 j, stk. 2, at der skal foretages en omhyggelig søgning i det land inden for EØS, hvor værket eller lydoptagelsen først blev udgivet, eller, i tilfælde hvor udgivelse ikke har fundet sted, i det land inden for EØS, hvor udsendelse først fandt sted. Den omhyggelige søgning i forbindelse med filmværker, hvis producent har sit hovedsæde eller er bosat i et land inden for EØS, skal foretages i det land. For så vidt angår filmværker, der er koproduceret af producenter etableret i forskellige lande inden for EØS, skal den omhyggelige søgning foretages i hvert af disse lande. Såfremt der er tegn på, at der findes relevante oplysninger om rettighedshavere i andre lande, skal der ligeledes foretages søgning i informationskilder, der er til rådighed i disse andre lande, jf. § 75 j, stk. 5.

Det følger af § 75 i, stk. 3., at med hensyn til værker og lydoptagelser, som hverken er blevet udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige af de begunstigede organisationer i dette lovforslag med rettighedshavernes samtykke, skal den omhyggelige søgning foretages i Danmark. Såfremt der er tegn på, at der findes relevante oplysninger om rettighedshavere i andre lande, skal der ligeledes foretages søgning i informationskilder, der er til rådighed i disse andre lande, jf. § 75 j, stk. 5.

Det følger af § 75 j, stk. 4, at den omhyggelige søgning efter rettighedshaverne til værker og andre beskyttede frembringelser, der er indlejret eller inkorporeret i et værk eller en lydoptagelse, skal foretages i det land inden for EØS, hvor den omhyggelige søgning efter værket eller lydoptagelsen, som indeholder det indlejrede eller inkorporerede værk eller andre beskyttede frembringelser, foretages.

Endelig følger det af § 75 j, stk. 5, at der også skal foretages søgninger i informationskilder, der er tilgængelige i andre lande, hvis der er tegn på, at relevante oplysninger om rettighedshaverne findes i disse andre lande. Med andre lande menes også lande uden for EØS.

Er et værk eller en lydoptagelse fejlagtigt blevet kvalificeret som et forældreløst værk som følge af en søgning, der ikke var omhyggelig, finder de almindelige retsmidler, i forbindelse med krænkelse af ophavsrettigheder anvendelse. Dette kan f.eks. være krav om erstatning og godtgørelse.

Det fremgår af den foreslåede § 75 j, stk. 6, at medlemsstaterne skal sikre, at de af lovforslaget omfattede organisationer opbevarer fortegnelser over deres omhyggelige søgninger, og at navnlig resultaterne af sådanne søgninger, der fastslår, at et værk eller en lydoptagelse skal anses som et forældreløst værk, samt oplysninger om ændring af status og om den måde, organisationerne anvender forældreløse værker på, indsamles og gøres tilgængelige for den brede offentlighed.

Det fremgår endvidere af den foreslåede § 75 i, stk. 7, at de omfattede organisationer skal indsende en række oplysninger om resultaterne om den omhyggelige søgning, anvendelser af de forældreløse værker m.v. til Kulturministeriet, der videresender de pågældende oplysninger til OHIM. Proceduren herfor er beskrevet i dette lovforslags almindelige bemærkninger, afsnit 4.5.3.

Forslaget til § 75 j, stk. 8, giver hjemmel til, at kulturministeren fastsætter yderligere regler om, hvilke kilder der skal konsulteres i forbindelse med en omhyggelig søgning samt de oplysninger, som en organisation skal fremsende til Kulturministeriet, jf. § 75 j, stk. 7, og som Kulturministeriet skal videresende til OHIM-databasen. Kulturministeriet bemærker, at bilaget til direktivet om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker indeholder en liste over relevante kilder, der som minimum skal konsulteres i forbindelse med den omhyggelige søgning, jf. artikel 3, stk. 2, i direktivet. Herudover bemærkes det, at direktivet om forældreløse værker, artikel 3, stk. 5, oplister de oplysninger, som skal indsendes til Kulturministeriet.

Forslaget til § 75 k, bestemmer, at et værk eller en lydoptagelse, der i medfør af lovgivningen i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde anses for et forældreløst værk, ligeledes anses for et forældreløst værk i Danmark. Bestemmelsen gennemfører princippet om gensidighed i forbindelse med et værk eller en lydoptagelses status som forældreløst værk og betyder, at en udenlandsk organisation omfattet af direktivet om forældreløse værker, der i medfør af lovgivningen i eget land har fået ”erklæret” et værk eller en lydoptagelse forældreløst, ikke er forpligtet til at følge de danske regler på området, hvis det forældreløse værk stilles til rådighed på internettet for danske brugere. Princippet virker også den anden vej rundt. En dansk begunstiget organisation, der stiller et forældreløst værk til rådighed på internettet, er kun forpligtet til at følge de danske regler, som lovforslaget indfører, og ikke reglerne i andre lande, hvor der sker en ophavsretlig relevant handling.

Forslaget til § 75 l, stk. 1, fastlægger de tilladte anvendelser af forældreløse værker. For at fremme læring og formidling af kultur bestemmer direktivet om forældreløse værker, at der skal indføres en undtagelse til ophavsretten ud over dem, der er fastsat i artikel 5 i direktiv 2001/29/EF. Denne undtagelse skal gøre det muligt for de af lovforslaget omfattede organisationer at reproducere og stille forældreløse værker til rådighed for almenheden, når en sådan anvendelse bidrager til varetagelsen af deres almennyttige opgaver, navnlig at bevare og restaurere deres samlinger, herunder deres digitale samlinger, og give adgang til samlingerne med kulturelle og uddannelsesmæssige formål for øje.

Det fremgår af § 75 l, stk. 1, at organisationerne må stille det forældreløse værk til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til det på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, og fremstille eksemplarer af det forældreløse værk med henblik på digitalisering, tilrådighedsstillelse for almenheden, indeksering, katalogisering, bevaring eller restaurering. Der er således ikke tale om en uindskrænket undtagelse til retten til eksemplar fremstilling.

Undtagelsen kan kun anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller anden beskyttet frembringelse og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser.

For at tilskynde til digitalisering kan de begunstigede organisationer i dette lovforslag oppebære indtægter i forbindelse med deres anvendelse af forældreløse værker i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel med henblik på at nå mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver, herunder i forbindelse med offentlig-private partnerskabsaftaler. Indtægterne skal udelukkende have til formål

at dække organisationernes omkostninger ved digitalisering og tilrådighedsstillelse for almenheden af forældreløse værker, jf. den foreslåede § 75 l, stk. 2.

Som det følger af de almindelige bemærkninger, vil DR's adgang til at anvende den foreslåede bestemmelse i § 75 l, stk. 2, ske inden for rammerne af den public service-kontrakt, som indgås mellem DR og kulturministeren. Public service-kontrakten fastlægger størrelsen af DR's andel i licensprovenuet samt præciserer, hvilke opgaver DR skal opfylde for de tildelte licensmidler i kontraktperioden, herunder i forhold til DR's programarkiver.

Forslaget til § 75 l, stk. 3, bestemmer, at navnet på en identificeret rettighedshaver skal angives ved anvendelse af et forældreløst værk. Direktivet om forældreløse værker fastsætter ingen regler for, hvordan navneangivelse i praksis skal ske. Der er følgelig et vist spillerum for de organisationer, der benytter forældreløse værker i forhold til, hvordan navneangivelse skal ske i praksis. Pligten til kildeangivelse i medfør af ophavsretslovens § 11, stk. 2, 2. pkt. gælder ved siden af kravet om navneangivelse.

Digitaliseringen af den europæiske kulturarv kan fremmes ved hjælp af aftaler. De af dette lovforslag omfattede organisationer har ret til at indgå aftaler med kommercielle partnere om digitalisering og tilrådighedsstillelse for almenheden af forældreløse værker. Disse aftaler kan omfatte finansielle bidrag fra sådanne partnere. Sådanne aftaler må dog ikke fastsætte begrænsninger for de begunstigede organisationer med hensyn til deres anvendelse af forældreløse værker og må ikke give den kommercielle partner ret til at anvende eller kontrollere anvendelsen af de forældreløse værker.

Forslaget til § 75 n, stk. 1 medfører, at hvis en rettighedshaver retter henvendelse til den organisation, der anvender et værk eller en lydoptagelse, så vil værket eller lydoptagelsens status ikke længere anses for at være et forældreløst værk. En sådan henvendelse kan ske til enhver tid og medfører, at den pågældende organisation ikke længere vil kunne anvende værket eller lydoptagelsen i medfør af kapitlet § 75 l.

Forslaget til § 75 l, stk. 2, bestemmer, at såfremt status som forældreløst værk bringes til ophør i medfør af § 75 l, stk. 1, så har rettighedshaveren krav på at modtage en rimelig kompensation fra den organisation, som har anvendt det forældreløse værk. Det følger heraf, at den pågældende organisation skal betale kompensation, selvom organisationen har udført en omhyggelig søgning i medfør af § 75 j.

Ved fastsættelse af kompensation efter stk. 2, skal der bl.a. tages hensyn til karakteren af anvendelsen, herunder dens ikke-kommercielle karakter, der har til formål at opfylde mål knyttet til varetagelsen af almennyttige opgaver, anvendelsens omfang samt den mulige skade, som anvendelsen har påført rettighedshaveren. Listen af kriterier, der skal tages i betragtning, er ikke udtømmende.

Det står organisationerne frit for, om de ved anvendelse af forældreløse værker hensætter et vist beløb til rettighedshavere, der måtte dukke op og gøre krav på deres rettigheder til det benyttede forældreløse værk, eller om de vælger at finde midler til kompensationen, når en rettighedshaver dukker op.

I tilfælde af uenighed om kompensationens størrelse kan sagen indbringes for de almindelige domstole.

Til § 2

Til stk. 1.

Forslaget indebærer, at ændringerne i ophavsretsloven træder i kraft den 29. oktober 2014, hvilket er det tidspunkt, hvor EU-direktivet om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker senest skal være gennemført i dansk ret. Ikrafttrædelsesdatoen er valgt for at sikre, at den fælleseuropæiske database, der oprettes i regi af OHIM, er fuldt funktionsdygtig, når loven træder i kraft.

Til stk. 2.

Det foreslås, at loven kun gælder for værker og andre frembringelser, der er beskyttet 29. oktober 2014 eller som skabes efter denne dato.

Forslaget indebærer, at der ikke sker genoplivning af rettigheder, der er udløbet.

Til *stk. 3*.

Forslaget indebærer, at loven ikke har tilbagevirkende kraft i forhold til handlinger foretaget og rettigheder erhvervet inden den 29. oktober 2014.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed, og kan ikke sættes i kraft for Færøerne.

I overensstemmelse hermed foreslås det i § 3, at loven ikke skal gælde for Grønland, men at den ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 202 af 27. februar 2010, som ændret ved 380 af 17. april 2013, foretages følgende ændringer:

1) Lov nr. 395 af 14. juni 1995 indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 92/100/EØF, EF-Tidende 1992 L 346, s. 61, direktiv 93/83/EØF, EF-Tidende 1993 L 248, s. 15, og direktiv 93/98/EØF, EF-Tidende 1993 L 290, s. 9. Denne lov viderefører bestemmelser fra lov nr. 1010 af 19. december 1992, hvorved Rådets direktiv 91/250/EØF, EF-Tidende 1991 L 122, s. 42, blev gennemført. Lov nr. 1207 af 27. december 1996 indeholder bestemmelser, der supplerende gennemfører Rådets direktiv 92/100/EØF, EF-Tidende 1992 L 346, s. 61, og 93/83/EØF, EF-Tidende 1993 L 248, s. 15. Lov nr. 407 af 26. juni 1998 indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF, EF-Tidende 1996 L 77, s. 20. Lov nr. 1051 af 17. december 2002 indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informations-samfundet, EF-Tidende 2001 L 167, s. 10. Lov nr. 997 af 9. december 2003 indeholder en bestemmelse, der supplerende gennemfører Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel, (EF-Tidende 1993 L 248, s. 15). Lov nr. 1402 af 21. december 2005 gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/84/EF af 27. september 2001 om følgeret for ophavsmanden til et originalkunstværk (EF-Tidende 2001 nr. L 272, s. 32). Lov nr. 1430 af 21. december 2005 gennemfører Europa-Parlamen-

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991, EF-Tidende 1991, nr. L 122, side 42, og indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 92/100/EØF af 19. november 1992, EF-Tidende 1992, nr. L 346, side 61, Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993, EF-Tidende 1993, nr. L 248, side 15, Rådets direktiv 93/98/EØF af 29. oktober 1993, EF-Tidende 1993, nr. L 290, side 9, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996, EF-Tidende 1996, nr. L 77, side 20, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 167, side 10, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/84/EF af 27. september 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 272, side 32, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004, EU-Tidende 2004, nr. L 157, side 45, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 376, side 36, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989, EU-Tidende 2007, nr. L 332, side 27, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF, EU-Tidende 2011, nr. L 265, side 1, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012, EU-Tidende 2012, nr. L 299, side 5.«

tets og Rådets direktiv 2004/48/EF om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (EU-Tidende 2004, L 195, s. 15). Lov nr. 510 af 12. juni 2009 indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EU-Tidende 2006 nr. L 376, s. 39). Lov nr. 1269 af 16. december 2009 indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed, (EU-Tidende 2007 L 332, s. 27).

§ 11. Bestemmelserne i dette kapitel gør ikke indskrænkninger i ophavsmandens ret i henhold til § 3 ud over, hvad der følger af § 29.

Stk. 2. Når et værk anvendes i henhold til dette kapitel, må værket ikke ændres i videre udstrækning, end den tilladte brug kræver. Gengives værket offentligt, skal kilden angives i overensstemmelse med, hvad god skik kræver.

Stk. 3. Når et værk anvendes i henhold til dette kapitel, er det ikke tilladt at fremstille eksemplarer på grundlag af en gengivelse af værket i strid med § 2 eller på grundlag af en omgåelse af en teknisk foranstaltning i strid med § 75 c, stk. 1. Bestemmelsen i 1. pkt. finder ikke anvendelse på fremstilling af eksemplarer i medfør af § 16, stk. 5.

§ 35. Værker, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, må samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må værker, der indgår i en trådløs radio- eller fjernsynsudsendelse, som modtages ved hjælp af egen antenne, videreudsendes over kabelanlæg, som ikke omfatter mere end 2 tilslutninger.

2. I § 11, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kapitel«: »og kapitel 6 b«.

3. I § 35 indsættes som *stk. 4 -7*:

»*Stk. 4.* Værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, må på anden måde end hvad der er bestemt i stk. 1, gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Eksemplarfremstilling og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, skal ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen.

Stk. 5. Værker, der af et radio- eller fjernsynsforetagende stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, må stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden

Stk. 3. Ejeren af et anlæg som nævnt i stk. 1 er ansvarlig for, at der træffes aftale om videreudsendelse af radio- og fjernsynsudsendinger over anlæget. Er et vederlag, som ejeren skal betale efter en aftale indgået i overensstemmelse med stk. 1 eller en kendelse fra Ophavsretslicensnævnet efter § 48, stk. 1, fastsat som et beløb pr. tilslutning, er brugeren af den enkelte tilslutning pligtig at betale ejeren et beløb, som svarer dertil.

får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådighedsstillingen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstilling, og betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Eksemplarfremsstilling, der er nødvendig for tilrådighedsstillingen, kan foretages.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 4 og 5 gælder ikke, hvis ophavsmanden over for nogen af de aftaleslutende parter har nedlagt forbud mod værkets udnyttelse. Bestemmelserne gælder ikke for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender.

Stk. 7. Opstår der spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 4 eller 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.«

§ 47. Kulturministeren nedsætter Ophavsretslicensnævnet. Nævnet består af en formand og 2 medlemmer, som udpeges af kulturministeren. Formanden skal være højesteretsdommer.

Stk. 2. Ophavsretslicensnævnet kan træffe afgørelse i henhold til §§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om nævnets virksomhed, herunder om dækning af omkostningerne ved nævnets drift.

§ 66. Lydoptagelser må ikke uden fremstillersens samtykke eftergøres eller gøres tilgængelige for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da optagelsen fandt sted. Hvis en lydoptagelse udgives inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse fandt sted. Hvis en lydoptagelse ikke udgives, men på anden måde offentliggøres inden for den i 1. pkt. nævnte periode, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor offentliggørelsen fandt sted.

4. I § 47, stk. 2, 1. pkt., ændres »§§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d« til: »§§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d.«

5. I § 66, stk. 2, ændres »31, 34, 39-47« til: »31 og 34, § 35, stk. 4 og 5, §§ 39-47«.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, § 7, stk. 1, § 11, stk. 2 og 3, § 11 a, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 1, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 15, 16 og 16 a, § 17, stk. 1, 2 og 4, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 21, 22, 25, 25 a, 27, 28, 30 a, 31, 34, 39-47 og 49-52 finder tilsvarende anvendelse på lydoptagelser.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må lydoptagelser, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, videreudsendes over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

§ 67. Billedoptagelser må ikke uden fremstillerens samtykke eftergøres eller gøres tilgængelige for almenheden, før 70 år er forløbet efter udgangen af det år, da optagelsen fandt sted. Hvis en billedoptagelse udgives eller offentliggøres inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen dog, indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt der er det første.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, § 7, stk. 1, § 11, stk. 2 og 3, § 11 a, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 2, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 15, 16 og 16 a, § 17, stk. 1 og 4, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 22, 25, 25 a, 27, 28, 30 a, 31, 32, 34, 39-47 og 49-52 finder tilsvarende anvendelse på billedoptagelser.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må billedoptagelser, som udsendes trådløst i fjernsyn, videreudsendes over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

6. I § 67, stk. 2, ændres »32, 34, 39-47« til: »32 og 34, § 35, stk. 4 og 5, §§ 39-47«.

7. Efter kapitel 6 a indsættes:

Kapitel 6 b

Forældreløse værker

Definition af et forældreløst værk mv.

§ 75 f. Ved et forældreløst værk forstås et værk eller en lydoptagelse, hvor ingen af rettighedshaverne til værket eller lydoptagelsen er identificeret eller, selv om en eller flere af rettighedshaverne er identificeret, ingen af rettighedshaverne er lokaliseret, på trods af, at der er foretaget og registreret en omhyggelig søgning efter rettighedshaverne, jf. § 75 j.

§ 75 g. Hvis et værk eller en lydoptagelse, har mere end én rettighedshaver, og ikke alle er blevet identificeret eller, selv om de er identificeret, ikke er lokaliseret, kan værket eller lydoptagelsen anvendes i overensstemmelse med dette kapitel, forudsat at de identificerede og lokaliserede rettighedshavere giver tilladelse til brugen i forhold til de rettigheder, som de er indehaver af.

Begunstigede organisationer

§ 75 h. For at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver kan følgende organisationer, der er etableret i Danmark, anvende forældreløse værker

- 1) offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer,
- 2) arkiver og film- og lydarvsinstitutioner og
- 3) public service-radio- og -fjernsynsforetagender.

Omfattet materiale

§ 75 i. Dette kapitel finder anvendelse på

- 1) værker i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade og andet materiale i skriftlig form, som findes i de samlinger hos organisationerne, der er nævnt i § 75 h, nr. 1 og 2, og som først er udgivet i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- 2) filmværker og lydoptagelser, som findes i de samlinger hos organisationerne, der er nævnt i § 75 h, nr. 1 og 2, og som først er udgivet eller, såfremt udgivelse ikke har fundet sted, udsendt i et

land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og

3) filmværker og lydoptagelser, som findes i arkiverne hos public service-radio- og -fjernsynsforetagender, og som er produceret af dem før den 1. januar 2003, og som først er udgivet eller, såfremt udgivelse ikke har fundet sted, udsendt i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 2. Dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på de i stk. 1 nævnte værker og lydoptagelser, der aldrig er blevet udgivet eller udsendt, men som er blevet gjort offentligt tilgængelige af de i § 75 h nævnte organisationer med rettighedshavernes samtykke. 1. pkt. finder kun anvendelse, såfremt det med rimelighed kan antages, at rettighedshaverne ikke ville modsætte sig de i § 75 l nævnte udnyttelsesmuligheder.

Stk. 3. Dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, der er indlejret, inkorporeret eller udgør en uadskillelig bestanddel af de værker og lydoptagelser, som er nævnt i stk. 1.

Omhyggelig søgning

§ 75 j. Med henblik på at fastslå, om et værk eller en lydoptagelse er et forældreløst værk, skal de i § 75 h nævnte organisationer inden anvendelsen foretage en omhyggelig søgning for hvert enkelt værk eller lydoptagelse. De i § 75 h nævnte organisationer kan lade andre organisationer foretage denne omhyggelige søgning.

Stk. 2. Den omhyggelige søgning skal foretages i det land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvor værket eller lydoptagelsen første gang er udgivet, eller, såfremt udgivelse ikke har fundet sted, hvor udsendelse første gang har fundet sted. Såfremt producenten af et filmværk har sit hovedsæde eller er bosat i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, skal den omhyggelige søgning dog foretages i det land, hvor producenten har sit hovedsæde eller er bosat.

Stk. 3. For værker og lydoptagelser omfattet af § 75 i, stk. 2, skal den omhyggelige søgning foretages i Danmark.

Stk. 4. For værker og frembringelser, omfattet af § 75 i, stk. 3, skal den omhyggelige søgning foretages i det land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvor den omhyggelige søgning efter det værk, der indeholder det indlejrede eller inkorporerede værk, foretages.

Stk. 5. Er der tegn på, at relevante oplysninger om en rettighedshaver findes i andre lande, skal der ligeledes foretages søgning i informationskilder, der er til rådighed i disse andre lande.

Stk. 6. De i § 75 h nævnte organisationer skal føre fortegnelser over de omhyggelige søgninger, som de udfører.

Stk. 7. De i § 75 h nævnte organisationer skal i forbindelse med den omhyggelige søgning fremsende følgende oplysninger til Kulturministeriet:

- 1) Resultaterne af den omhyggelige søgning.
- 2) Anvendelsen af de forældreløse værker.
- 3) Enhver ændring af status som forældreløst værk.
- 4) Relevante kontaktoplysninger.

Stk. 8. Kulturministeren fastsætter regler om indholdet af den omhyggelige søgning, herunder om, hvilke kilder der skal konsulteres i forbindelse med den omhyggelige søgning, samt de oplysninger, som de i § 75 h nævnte organisationer skal fremsende til Kulturministeriet.

Udstrækning af status som forældreløst værk

§ 75 k. Et værk eller en lydoptagelse, der i medfør af lovgivningen i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde anses for et forældreløst værk, anses ligeledes for et forældreløst værk i Danmark.

Tilladte anvendelser af forældreløse værker

§ 75 l. Med henblik på at opfylde mål knyttet til varetagelsen af deres almennyttige opgaver, må de i § 75 h nævnte organisationer

- 1) stille det forældreløse værk til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til det på et

individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, og

2) fremstille eksemplarer af det forældreløse værk med henblik på digitalisering, tilrådighedsstillelse for almenheden, jf. nr. 1, indeksering, katalogisering, bevaring eller restaurering.

Stk. 2. Organisationerne kan oppebære indtægter i forbindelse med anvendelsen af forældreløse værker, som udelukkende har til formål at dække deres omkostninger ved digitalisering og tilrådighedsstillelse for almenheden af forældreløse værker.

Stk. 3. Ved anvendelse af et forældreløst værk skal navnet på en identificeret rettighedshaver angives.

Ophør af status som forældreløst værk

§ 75 n. Såfremt en rettighedshaver retter henvendelse til den organisation, som anvender det forældreløse værk, ophører det pågældende værk eller den pågældende lydoptagelse med at være forældreløst.

Stk. 2. Såfremt status som forældreløst værk bringes til ophør, har rettighedshaveren krav på at modtage en rimelig kompensation fra den organisation, som i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel har anvendt det forældreløse værk.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 29. oktober 2014.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på værker eller andre frembringelser, som er skabt før lovens ikrafttræden, men som ikke nyder ophavsretlig beskyttelse på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Loven berører ikke handlinger foretaget og rettigheder erhvervet inden den 29. oktober 2014.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne eller Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.